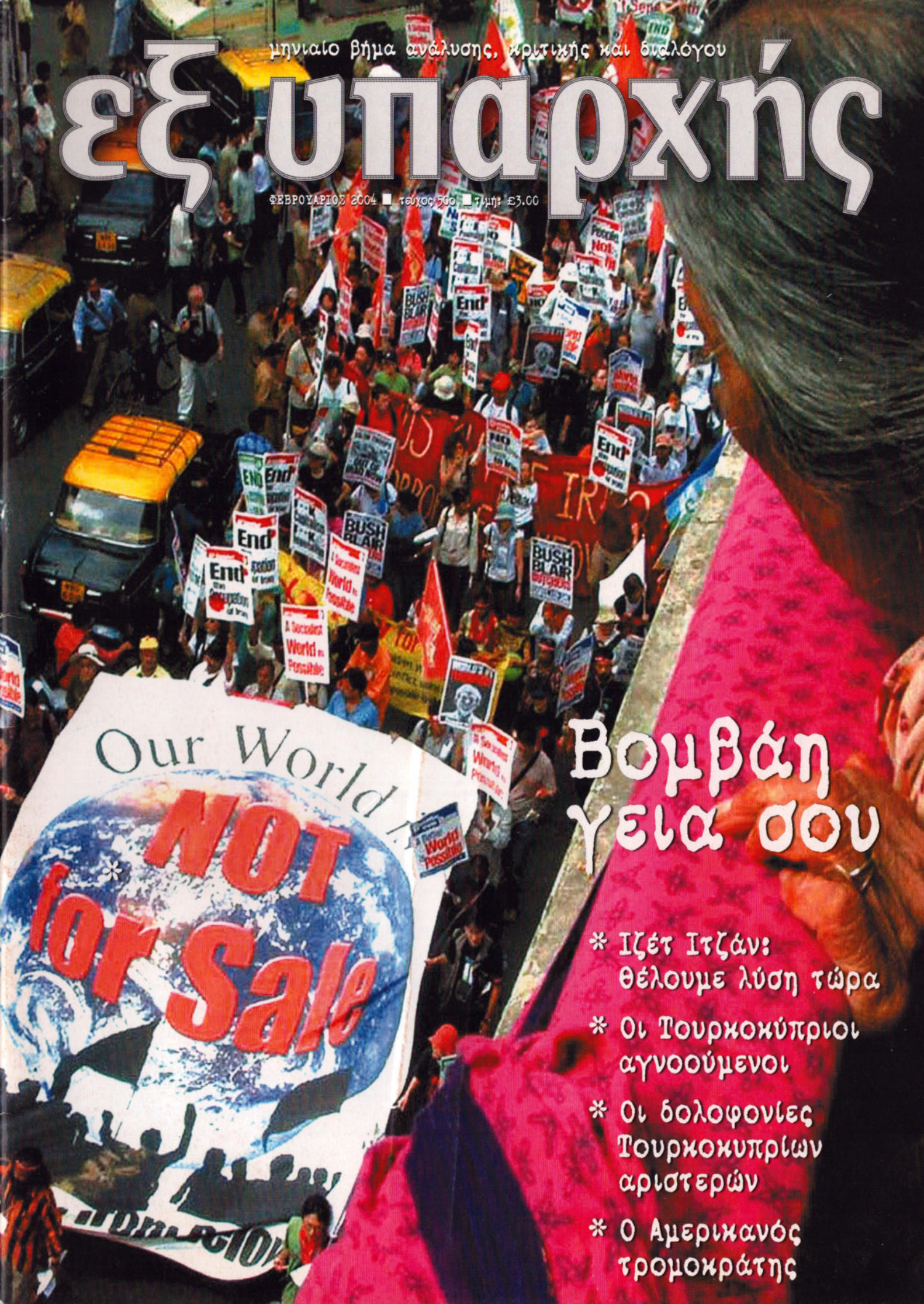

μηνιαίο βήμα ανάλυσης, κριτικής και διαλόγου

εξ υπαρχής

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2004 ■ τεύχος 500 ■ τιμή: €3,00

Βομβάη γεια σου

- * Ιζέτ Ιτζάν: θέλουμε λύση τώρα
- * Οι Τουρκοκύπριοι αγνοούμενοι
- * Οι δολοφονίες Τουρκοκυπρίων αριστερών
- * Ο Αμερικανός τρομοκράτης

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΟΡΟΥΜ ΣΤΗ ΒΟΜΒΑΗ

Το θριαμβευτικό φινάλε

Της Σίσσυ Βωβού

Με πολυεθνική θορυβώδη και πολύχρωμη διαδήλωση των ξένων αντιπροσωπειών κυρίως, το πολύ δέκα χιλιάδων (και μάλιστα σε δόσεις) και σημαντική συμμετοχή συνδικαλιστικών μπλοκ που τελείωσε στον εντυπωσιακό κεντρικό σταθμό τρένων της Βικτόρια, ολοκληρώθηκε η τελευταία και γιορταστική ημέρα του Παγκόσμιου Κοινωνικού Φόρουμ στην Μουμπάι.

Ακολούθησε ατέλειωτο καλλιτεχνικό πρόγραμμα σε ένα μεγάλο γήπεδο από τις 4.30 έως τις 10 το βράδυ, που παρακολούθησαν τουλάχιστον 10.000 άνθρωποι, ενώ γύρω στις οκτώ έγιναν σημαντικές αλλά γιορταστικού τύπου ομιλίες αποχαιρετισμού του πλήθους, με "συνομιλίες" μεταξύ της εξέδρας και του ακροατηρίου γεμάτες συγκίνηση, υποσχέσεις και ελπίδες.

Οι ομιλίες από τους K.R. Narayanan από την Ινδία (οργανωτική επιτροπή), την κυρία Nguyen Binh από το Βιετνάμ (μαγνητοσκοπημένη), την Blanca Chancoso από το Εκουαντόρ, υπό την προεδρία της Asma Jehangir, επίσης από την οργανωτική επιτροπή της Ινδίας. Παρουσιάστηκε και μαγνητοσκοπημένη ομιλία του Νέλσον Μαντέλα.

Το καλλιτεχνικό πρόγραμμα άρχισε με διάφορες φολκλορικές ομάδες από Πακιστάν, Ινδία και άλλες χώρες, κυρίως της νοτιοανατολικής Ασίας (δεν ήταν μόνο από χώρες αλλά και από περιοχές), ενώ το σουπέρ σταρ της καλλιτεχνικής βραδιάς ήταν ο Gilberto Bill από τη Βραζιλία, που ακολουθεί όλες τις εκδηλώσεις του Παγκόσμιου Κοινωνικού Φόρουμ και στο μεταξύ έχει γίνει υπουργός πολιτισμού στην κυβέρνηση της Βραζιλίας. Το African Ensemble είχε ετοιμάσει ένα συνεργατικό πρόγραμμα από δέκα χώρες, ενώ η ινδική λαϊκή μπάντα τζαζ Indian Ocean έκλεισε την εκδήλωση.

Από όλες τις πλευρές εκτιμάται ότι τουλάχιστον 100 χιλιάδες άνθρωποι συμμετείχαν στο NESCO, ενώ πολλές και πολλοί από εμάς εκτιμούμε πάνω από 200 χιλιάδες, αφού ο αχανής αυτός χώρος των εκδηλώσεων ήταν τόσο γεμάτος ώστε να πρέπει κανείς να σπρώξει για να περάσει, έως και την Τρίτη, που ήταν και η τελευταία ημέρα εκεί.

Ακτιβιστές και ακτιβίστριες από περισσότερες από 130 χώρες συμμετείχαν, όπως λένε τα δελτία τύπου, αλλά αν υπολογίσει κανείς και τις περιοχές, με ότι αυτό μπορεί να σημαίνει στην κάθε περίπτωση, μι-

λάμε για έναν πλανήτη παρόντα εκεί. Η κατασκήνωση της νεολαίας φιλοξένησε για ύπνο πάνω από 5.000 άτομα, έγιναν και πολλές ιδιαίτερες εκδηλώσεις, αλλά η νεολαία κατά κύριο λόγο ερχόταν στο NESCO. Εκτός από τις εκδηλώσεις συνεδρίων, σεμιναρίων και εργαστηρίων, που εξελίσσονταν από τις 9 το πρωί έως τις 10 το βράδυ στον ανοιχτό χώρο της εξέδρας, τις μεγάλες αίθουσες και τις ειδικά κατασκευασμένες καλύβες που γέμιζαν και άδειάζαν κάθε τρεις ώρες, κάθε βράδυ συγκεντρωνόταν η συνέλευση των κοινωνικών κινημάτων χωρίς ιδιαίτερη μαζικότητα, αλλά με αντιπροσωπευτικότητα.

Οι αποφάσεις για δράση είναι προϊόν αυτής της συνέλευσης και σε αυτό το κοινωνικό φόρουμ όπως και στα προηγούμενα, κατά ήπειρο ή παγκόσμια, και όχι των κοινωνικών Φόρουμ τα οποία αφού δεν έχουν δομή, όπως έχουμε συνομολογήσει, δεν μπορούν και να πάρουν αποφάσεις. Τα Φόρουμ είναι χώροι συνάντησης, διαδικασία, ανταλλαγή απόψεων, προτάσεων και πληροφοριών, ενώ οι συνελεύσεις των κοινωνικών κινημάτων είναι χώροι όπου παίρνονται οι αποφάσεις για τις κοινές δράσεις.

Φέτος οριστικοποιήθηκε και το δίκτυο των κοινωνικών κινημάτων το οποίο θα εξειδικευθεί σε θεματικές για καλύτερο συντονισμό, οι οποίες αναφέρονται σε θέματα συγκεκριμένης δράσης. Έτσι, ένας συντονισμός θα γίνει με εργασία, αγρότες και ιδιωτικοποιήσεις που αναφέρεται γύρω από τη δράση για τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου, ένας άλλος με κινήματα που αναφέρονται στο αντιπολεμικό στο οποίο συμπεριλαμβάνονται τα καραβάνια για Ιράκ - Παλαιστίνη, ένα για γυναικεία κινήματα που αναφέρεται στη δράση της 8ης του Μάρτη, ένα για κάθε μορφής αποκλεισμό,

επίσης δίκτυο για το φοιτητικό κίνημα και για τη νεολαία.

Η δουλειά για τη δημιουργία των δικτύων καθώς και για την διακήρυξη των κοινωνικών κινήματων ήταν κοπιώδης και δύσκολη, αφού τα πολυάριθμα κινήματα και οι διαφορετικές εκφράσεις και ευαισθησίες προσέθεταν διαρκώς καινούριες διαστάσεις που δεν ήταν δυνατόν να ενταχθούν χωρίς συζήτηση για μια αποτελεσματική και λειτουργική δομή. Αυτό θα γίνει σύντομα μέσα από τα δίκτυα των κινήματων.

Τρεις ήταν οι αποφάσεις για κινητοποίηση: Η 20ή του Μάρτη, ημέρα αντιπολεμικής δράσης με βάση την επέτειο της κήρυξης πολέμου ενάντια στο Ιράκ από την αδιστακή ιμπεριαλιστική συμμαχία, η οποία θα συμπεριλαμβάνει τα καραβάνια για Ιράκ και Παλαιστίνη, τα οποία θα κινητοποιηθούν από 12 έως μετά τις 20 Μάρτη. Στο ίδιο πλαίσιο αποφασίστηκε μία μέρα δράσης εναντίον των στρατιωτικών βάσεων διεθνώς, μένει να αποφασισθεί με ακρίβεια μετά από συντονισμό του δικτύου. Η 8 του Μάρτη ημέρα κινητοποιήσεων για τα γυναικεία δικαιώματα και διεκδικήσεις, που όσο κι αν εμείς στην Ευρώπη και ίσως σε κάποιες άλλες χώρες την έχουμε ξεπεράσει, αποτελεί σημαντική μέρα πρωτίστως για οργανώσεις, ομάδες και κινήματα γυναικών από τους λαούς των τριών ηπείρων (αν μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε αυτό τον όρο για να τονίσουμε τη διαφορά ανάμεσα στις ανεπτυγμένες, ονομαζόμενες με κάποια κριτήρια, χώρες, και τις χώρες της Ασίας, Αφρικής και Λατινικής Αμερικής). Υπάρχει θέμα ορολογίας, μια και η γλώσσα είναι σίγουρα ιδεολογικά φορτισμένη, η κατηγοριοποίηση αναπτυγμένες-αναπτυσσόμενες χώρες ή πρώτος κόσμος- τρίτος κόσμος έχει πολλά ελαττώματα και δεν είναι αποδεκτή.

εβδομηκοντά 50

Οι

θέσεις Άγκυρας Αθηνών Τουρκοκυπρίων και Ελληνοκυπρίων στο θέμα της επανένταξης των συνομιλιών θα οδηγήσει τον Κόφι Ανάν να ξανακαλέσει σε διάλογο για το Κυπριακό.

Σ' αυτό το διάλογο είναι πολύ πιθανόν η ελληνική πλευρά να λειτουργήσει ανασταλτικά διότι πιθανόν να θεωρεί ότι η λύση του Κυπριακού θα της συμφέρει καλύτερα στο μέλλον, όπως πιθανόν και η τουρκική πλευρά να λειτουργήσει ανασταλτικά διότι ίσως θεωρεί ότι η λύση πρέπει να μετατοπισθεί χρονικά ώστε να συνδεθεί με την δική της ένταξη. Σ' αυτό το σενάριο οι πλευρές θα μοιραστούν τις ευθύνες της αναστολής της λύσης, έτσι ώστε η κάθε μια να κάνει την δουλειά της; οι μεν να ενταχθούν τώρα και οι δε να πάρουν ημερομηνία ένταξης το Δεκέμβρη.

Ωστόσο για όλες τις πλευρές υπάρχουν λογικά επιχειρήματα που θα πρέπει να τις εξωθούν σε λύση και ένταξη, κυρίως γιατί το ευρωπαϊκό πλαίσιο διαφοροποιεί σε μεγάλο βαθμό τη σημασία πολλών δύσκολων θεμάτων τριβής. Παράλληλα κυρίως λόγω του διεθνούς παράγοντα είναι δυνατόν να δημιουργηθεί μια νέα δυναμική η οποία να συμπαρασύρει τις πλευρές σε μια παραγωγική για πρώτη φορά διαδικασία.

Μπορούμε όμως να πούμε από τώρα ότι ακόμα κι' αν υπερνικήσουν όπως μέχρι τώρα οι δυνάμεις της μη λύσης, τα πράγματα δεν μπορούν να μείνουν στάσιμα όπως συνέβαινε στο παρελθόν. Μια σειρά από σημαντικές αλλαγές θα προκύψουν προς την κατεύθυνση της διευκόλυνσης της δικαιοδικής επαφής και συνύπαρξης, μιας διαδικασίας που έχει δηλαδή ήδη αρχίσει και επηρεάζει ευεργετικά την κοινωνία.

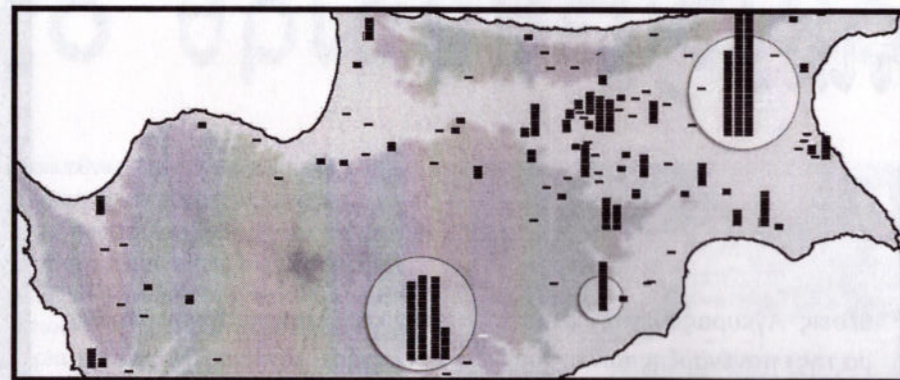
Επάνω σ' αυτή τη νέα δυναμική εδράζεται μια ανάπτυξη της δικαιοδικής συνείδησης η οποία τείνει να γεννήσει ανάλογες πολιτικές.

Θα πρέπει αν ισχύουν τα πιο πάνω να δούμε σύντομα μια δικαιοδική δραστηριότητα η οποία να ζητά βέβαια λύση και ένταξη τώρα αλλά επίσης να στηρίζει, να εκμεταλλεύεται και να διευρύνει τα όποια νέα βήματα στηρίζουν τη δικαιοδική συνύπαρξη και συνείδηση..

Οι άτακτες, ανοργάνωτες, πολλές όμως πολιτικές συζητήσεις ανάμεσα σε Τουρκοκυπρίους και Ελληνοκυπρίους στους τελευταίους μήνες δείχνουν και τα προβλήματα και τις διαφωνίες που υπάρχουν, δείχνουν όμως και τα σημεία σύγκλισης επάνω στα οποία μπορεί να οικοδομηθούν δικαιοδικές δράσεις.

Καθώς πολλοί οπαδοί της πλατφόρμας στηρίζουν τη νέα συμμαχία Ταλάτ-Σερντάρ Ντενκτάς είναι δυνατόν οι κινητοποιήσεις των Τουρκοκυπρίων να μη γίνονται τόσο εύκολα όσο πριν, χωρίς αυτό να είναι απόλυτα δεδομένο. Θα λέγαμε όμως ότι οι Ελληνοκύπριοι χρωστάμε σε επίπεδο κινητοποιήσεων υπέρ σύντομης λύσης στους Τουρκοκύπριους.

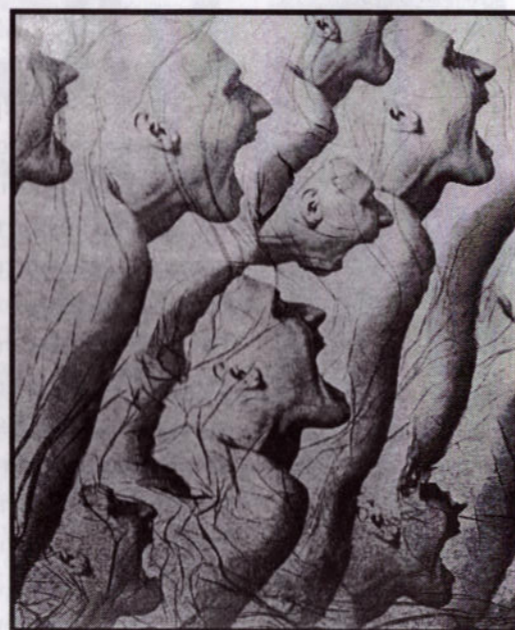
K. A.

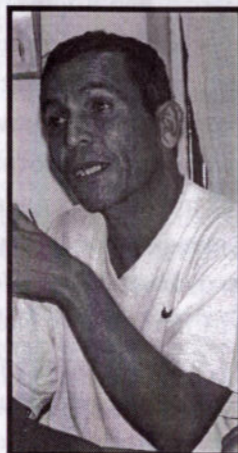
* Οι τουρκοκύπριοι αγνοούμενοι

* Ψάχνοντας λογική στο νόμο για τη μικρασιατική καταστροφή

* Περί απονομής χάριτος

* Συνέντευξεις; Ιζέτ Ιτζάν - Χιουρέμ Τούλκα

* Αγκαλιά σταυρός και μισοφέγγαρο

* Pilger: Ο αμερικανός τρομοκράτης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

4	Οι άλλοι αγνοούμενοι	
6	Επισημάνσεις	
8	Ψάχνοντας τη λογική	Του Ιωσήφ Παγιάτα
10	Μήπως έφτασε η ώρα οι αριστεροί Κύπριοι να ζεπεράσουν τις ηγεσίες;	Του Μάριου Τεμπριώτη
11	Κούβα, Ηνωμένες Πολιτείες και ανθρώπινα δικαιώματα	Του Μάριου Τεμπριώτη
12	Ελλάδα και Τουρκία: Μπορούν να μειώσουν τους εξοπλισμούς;	Του Πέτρου Ζαρούνα
14	Ο Ιζέτ Ιτζάν μιλά στο Γιώργο Σοφοκλέους και τον Μιχάλη Κυρλιτσιά	
18	Συνέντευξη με τον Χιουρέμ Τούλκα	
20	Αγκαλιά σταυρός και μισοφέγγαρο	
23	Περί απονομής χάριτος	Του Νικόλαου Χρ. Νικολαΐδη
26	Οι δολοφονίες Τουρκοκύπριων Αριστερών (μέρος 4ο)	Του Ahmet An
28	Οι εξωγήινοι έχουν απορίες	Του Εντουάρντο Γκαλεάνο
30	Ο Αμερικανός τρομοκράτης	Του John Pilger
35	ΔΙΗΓΗΜΑ: Οι Μελισσοφάγοι	Του Ανδρέα Χρυσάνθου

Περιοδικό "εξ υπαρχής"

Μηνιαίο βήμα ανάλυσης κριτικής και διαλόγου

Φεβρουάριος 2004
Τεύχος 50

Διεύθυνση:

Αρχ. Μακαρίου Γ' 127,
Καϊμακλί, Λευκωσία 1021
Τηλ. 22346061 - 22346160

E-mail:

yparhis@spidernet.com.cy

Υπεύθυνος για τον Νόμο:

Δώρος Κακουλλής

Εκδίδεται από

την Επικοινωνία Πολιτών
Γέφυρα Ατδ

Υπεύθυνος Έλης
Κωστής Αχνιώτης
τηλ 99 517 413
μετά τις 15.00μμ

Για τα υπογραμμένα κείμενα ευθύνονται οι συγγραφείς τους

Οι συνδρομητές μπορούν να αποπληρώνουν τις συνδρομές τους μέσω οποιασδήποτε τράπεζας στον αριθμό λογαριασμού 100404000752-6, Συνεργατικό Ταμειυτήριο Καταστηματαρχών

Εκτύπωση:

Τυπογραφεία ΕΡΜΗΣ
τηλ. 22482361

Πολιτική κουζίνα

Έβλεπα την ταινία, έβλεπα και το κοινό στην κα-
τάμεστη αίθουσα και συνειδητοποιούσα πόσο οι
συνειδήσεις αλλάζουν γρήγορα όταν το θελή-
σουν οι ηγεσίες μιας κοινωνίας. Ξανακοίταξα το
κοινό το διάλειμμα. Δεν ήταν ούτε οι κουλτου-
ριάρηδες των λεσχών, ούτε οι φαν των διεθνιστι-
κών παρελάσεων. Ήταν ο ... κόσμος. Πότε αυ-
τός ο κόσμος ξεκαβάλλησε τους πυραύλους και
πότε άρχισε να μα-γεύεται από τη μέθη της κα-
νέλας. Και οι κονδυλοφόροι του εθνικού πάθους
που πήγαν και κρύφτηκαν στις μικρές γωνιές
των εφημερίδων.
«Μας έδωξαν ως Έλληνες και μας δέχτηκαν ως

Τούρκους» λέει ο Κωνσταντινουπολίτης πρόσφυ-
γας υπενθυμίζοντας μας ταυτόχρονα ότι η «ένω-
ση και μόνο ένωση» κατέστρεψε όχι μόνο την Κύ-
προ αλλά και μερικές εκατοντάδες χιλιάδες Έλλη-
νες στην Τουρκία. Ξαφνικά δίνεται η εικόνα ότι τα
μεγάλα εθνικά ταμπού έγιναν θέματα προς συζή-
τηση. Οι σεισμοί και τα ζειμπέκικα ήταν θεαματι-
κές κινήσεις εντυπωσιασμού. Η πολιτική πολιτική
κουζίνα είναι μια νέα ανθρώπινη και σοβαρή κου-
βέντα ανάμεσα στο τουρκικό και το ελληνικό
έθνος. Ως ταινία είναι καλή σε βαθμό που αν κά-
ποιος τη χάσει, να ... χάνει.

ΓΧ

6 εκατομμύρια σε βλήματα

Η Επιτροπή Άμυνας της Βουλής ενέκρινε
τη δαπάνη έξι εκατομμυρίων λιρών Κύ-
πρου για την αγορά πυρομαχικών για τα
πυροβόλα Ζουζάνα και τους εκτοξευτές
Γκραντ. Μόνο δηλαδή αυτά τα δυο συ-
στήματα καταβροχθίζουν εν καιρώ ειρή-
νης, το ποσό της απόσβεσης τους, το
κόστος συντήρησής τους και λειτουργίας
τους σε υλικά και ανθρώπους και το κό-
στος των πυρομαχικών τους για τις ασκή-
σεις που δεν είναι καθόλου ευκαταφρό-
νητο. Υπάρχουν λόγοι που κάνουν πολύ
αποδοτική την πολιτική της ύφεσης αυ-
τό τον καιρό. Νομίζω όμως ότι η κυβέρ-
νηση θα πρέπει να ξαναδεί τα οικονομικά
της, να νοικοκυρευτεί και να εφαρμόσει μια
λίγο φιλολαϊκή πολιτική.

ΚΑ

Γεια σου Βομβάη

Το 4ο Παγκόσμιο Φόρουμ που έγινε πρόσφατα στη Βομβάη των Ινδιών
είναι ένα ακόμα σημαντικό βήμα προόδου στην οικοδόμηση του κινήμα-
τος των κινημάτων ενάντια στη νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση.
Όπως σημειώνεται στις ανταποκρίσεις και τα κείμενα που ήλθαν από τη
Βομβάη το μεγάλο συν της διοργάνωσης είναι η πολιτική συνάντηση του
ασιατικού κινήματος με το δυτικό και λατινικό κίνημα. Με όρους πολιτι-
κούς σημαίνει εισαγωγή των φόρουμ σε προβλήματα όπως έλλειψη και
ρύπανση του νερού, αναδιανομή της γης, κατάργηση των καστών, έντο-
νες θρησκευτικές, εθνικές και μειονοτικές προστριβές κ.α. Σημαίνει όμως
και αριθμητική μεγέθυνση του κινήματος και γεωγραφική διεύρυνση
προς σημαντικές περιοχές του πλανήτη.

ΚΑ

Δικοινοτικό Καφενείο Καρτάζ
στην οδό Αρσινόης 5
Έχει γούστο

Μεγάλο νοσοκομείο μεγάλη εκκλησία θέλει

Ανάμεσα στα κτίρια του νέου νοσοκομείου Λευκωσίας διακρίνεται πλέον και
μια νέα ανεγειρόμενη μεγάλη εκκλησία. Θεωρήθηκε προφανώς ότι η μικρή
εκκλησούλα που υπάρχει στο χώρο του παλιού ψυχιατρείου δεν αρκεί.

Τώρα που βλέπω τα κατεχόμενα τακτικά διαπιστώνω το οικοδομικό ανταγω-
νισμό των θρησκειών. Γέμισε ο τόπος τζαμιά και μάλιστα όπως μου υπέδειξαν
όχι κυπριακού ύφους, χρώματος και μεγέθους. Αλλά και σε μας ο αριθμός των
εκκλησιών και τα μεγέθη τους δεν έχουν μεγάλη σχέση με τις ανάγκες των πι-
στών. Πρόκειται για μια σπατάλη χρήματος και χώρου και δύσκολα καταλαβαί-
νω την αδιαφορία του Θεού στα του οίκου του.

ΠΑ

Η εκκλησία να μην αναμιγνύεται στα της πολιτείας

Ο νόμος του 89 για το οικογενειακό δίκαιο είναι ήδη πε-
παλαιωμένος και πρέπει να εκσυγχρονισθεί. Οι ιερω-
μένοι δεν έχουν καμιά θέση στο οικογενειακό δικαστή-
ριο του κράτους και ευτυχώς που μέχρι στιγμής δεν με-
τέχουν για τους όποιους δικούς τους λόγους. Παράλ-
ληλα θα πρέπει να γίνει επιτέλους κατανοητό ότι η πο-
λιτεία οφείλει να σέβεται τους νόμους της. Άρα να κα-
ταλαβαίνει ως γάμο αυτό που η ίδια αποφάσισε ως τέ-
τοιο και το ίδιο πρέπει να κάνει για το διαζύγιο. Αν η
εκκλησία τελεί παράνομους γάμους ή ψευδογάμους,
γάμους δηλαδή με άτομα που η πολιτεία θεωρεί πα-

ντρεμένα, να πάν φυλακή και τα άτομα και η εκκλησία.
Εδώ θα έπρεπε να σε είχαμε δει κύριε Νικήτα. Για την
πολιτεία λοιπόν δεν υπάρχουν δίγαμοι επειδή κάποι-
οι συζούν με την ευλογία θεϊκού τινός χεριού. Θα
μπορούσε μάλιστα να θεσπίσει και νόμους για το συ-
ζείν ως οφείλει ή να χρησιμοποιήσει τους υπάρχοντες.
Μπορεί να βοηθηθεί από το ευρωπαϊκό δίκαιο αλλά
και από το δίκαιο του ψευδοκράτους δίπλα, το οποίο
επί του θέματος αυτού και όχι μόνο είναι πιο εναρμο-
νισμένο από το αληθινό τοιούτο.

ΚΑ

ΕΙΔΗ ΣΧΑΡΑΣ ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ

Εδώ δειπνούν οι συντάκτες
του Εξ' Υπαρχής
κάθε Τρίτη βράδυ

Αγ. Ιλαρίωνος 32, Καϊμακλί Τηλ 22347008- 99466065

Ψάχνοντας τη λογική

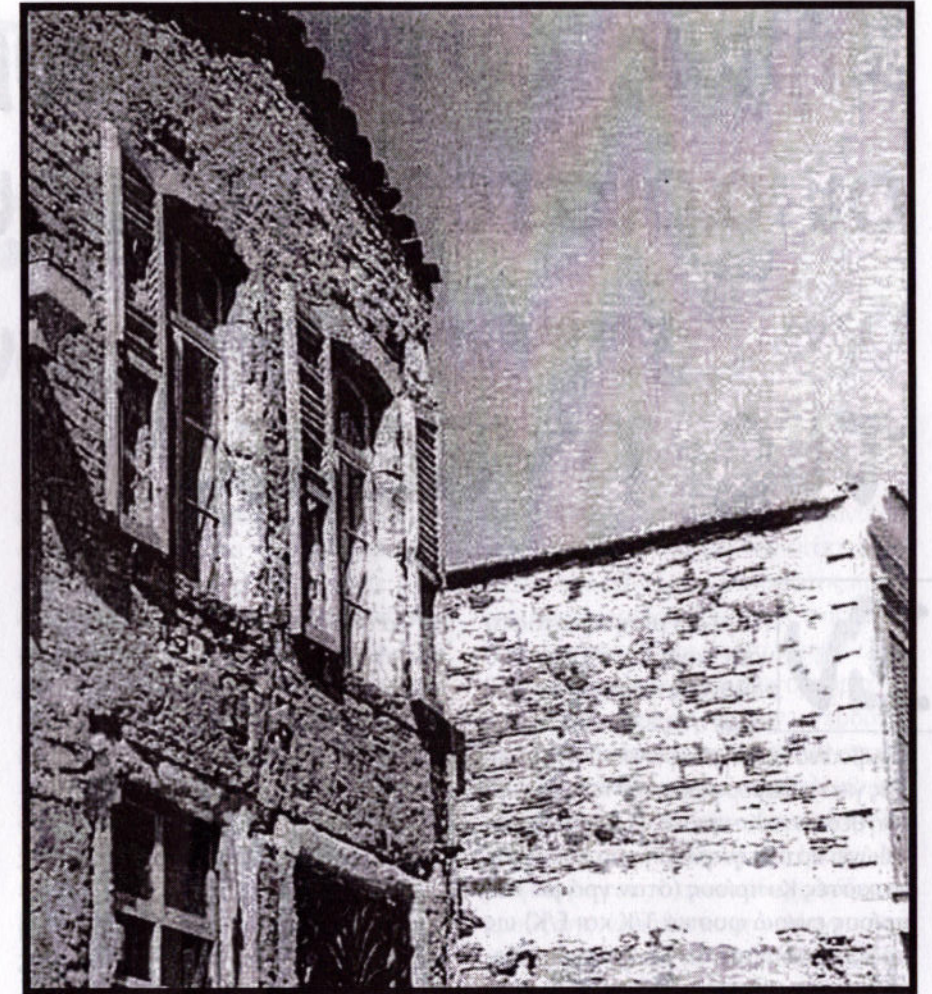
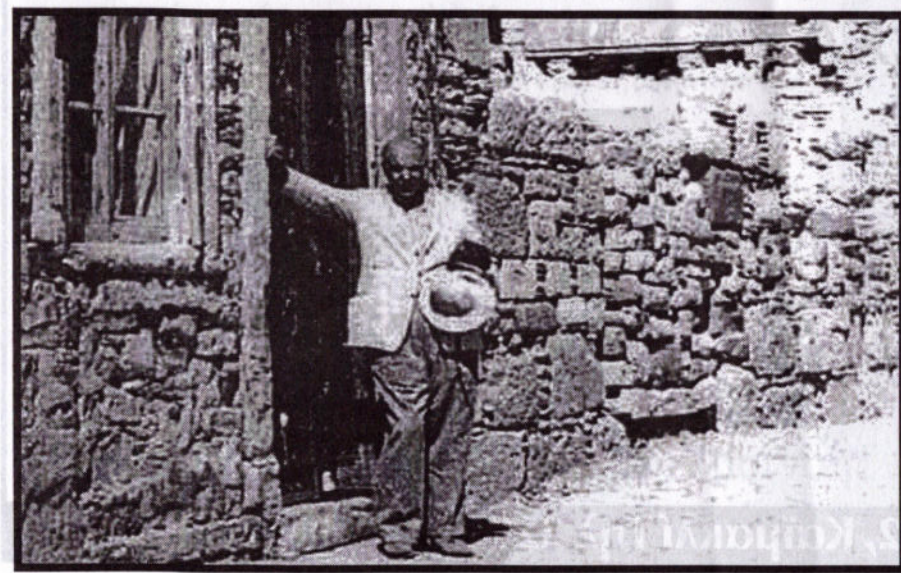
Του Ιωσήφ Παγιάτα

Εασι στα μωλωχτά, όπως προσφυώς έγραψε κάποιος δημοσιογράφος, πέρασε πρόσφατα η Κυπριακή Βουλή νομοθεσία για να τιμάται η 14η του Σεπτεμβρίου ως μέρα μνήμης της Μικρασιατικής Καταστροφής. Είναι άξιοι απορίας γιατί τούτο έγινε φέτος και όχι πριν 20 ή 40 χρόνια, όπως άξιοι απορίας είναι γιατί δεν έθεσε ενεργεία τον αντίστοιχο δικό της νόμο η Ελλάδα και το έκαμε η δικαιοδική Κυπριακή Δημοκρατία που δεν υπήρχε το 1922, συμπεριφερόμενη βασιλικότερα του βασιλέως. Απ' ότι φαίνεται η όλη υπόθεση ξεκίνησε πριν 2 1/2 χρόνια, με πρωτοβου-

λία αξιωματούχου του ΔΗΣΥ. Το όλο θέμα θεωρήθηκε προφανώς τότε ως εκτός τόπου και χρόνου και δεν προωθήθηκε. Στη συνέχεια τη σκυτάλη φαίνεται να πήρε ο βουλευτής των οικολόγων, για να μη προωθηθεί και πάλιν το νομοσχέδιο μέχρι που φτάσαμε στο φετινό Οκτώβρη. Αντιλαμβάνομαι ότι από μέρους κάποιων κομμάτων τουλάχιστον, ακολουθήθηκε πολιτική κωλυσιεργείας, με την ελπίδα ότι τελικά το θέμα θα ξεχνιόταν. Όμως δεν ξεχάστηκε, αναβίωσε και πήρε τη μορφή νόμου:

- Ένα χρόνο μετά που υποβλήθηκε το σχέδιο Ανάν
- Έξι μήνες μετά που άνοιξαν τα οδοφράγματα
- Ένα περίπου μήνα πριν τις Τκ/ές βουλευτικές εκλογές
- Όταν γίνεται προσπάθεια να ξαναρχίσουν και να ευοδωθούν μέχρι τον Μάιο οι συνομιλίες για λύση του Κυπριακού.
- Όταν γίνεται προσπάθεια χειρονομιών της Κυπριακής Κυβέρνησης προς τους Τκ/ους
- Όταν ευχόμαστε να γίνει η Τουρκία πιο διαλλακτική, κλπ. κλπ.

Προσπαθώ να βρω τη λογική σύνδεση ανάμεσα σ' όλα αυτά και την ενέργεια της Βουλής αλλά δεν τα καταφέρνω. Αντίθετα μπροστά μου εμφανίζεται διαρκώς το άλογο, το παράλογο. Την ίδια εκτίμηση φαίνεται να έχουν και κάποιοι βουλευτές με τους οποίους εμίλησα, κι ας πέρασε η πρόταση του νό-

μου παμφηφεί... Συμπερασματικά η Κυπριακή Βουλή φαίνεται να έχει προβεί σε μια ενέργεια που απαδέει της λογικής, αν θελήσει κάποιος να σταθεί στο χρονικό σημείο που βρισκόμαστε και τις υφιστάμενες πολιτικοκοινωνικές συγκυρίες. Κι όμως τα οκτώ κόμματα που βρίσκονται στη Βουλή συναίνεσαν σ' αυτό, μαζί και το ΑΚΕΛ!! Είναι η άποψή μου ότι του χρόνου και κάθε χρόνο που θα ακολουθεί, δεν πρόκειται στις 14 του Σεπτεμβρίου να γεμίζουν οι εφημερίδες με άρθρα για τη Μικρασιατική Καταστροφή, ούτε να αφιερώνεται για το γεγονός πληθώρα προγραμμάτων στο ραδιόφωνο και την τηλεόραση. Το πολύ πολύ κάποιος εθνικιστής δάσκαλος να θελήσει να κάμει αναφορά του γεγονότος στους μαθητές του. Επομένως αφεαυτού το γεγονός δεν είναι και τόσο σημαντικό. Εκείνο που είναι σημαντικό είναι οι προεκτάσεις του και κυρίως το ότι απουσιάζει απ' αυτό το όραμα της ενωμένης Κύπρου. Στην Κύπρο θα εξακολουθήσουν να υπάρχουν οι δύο κουλτούρες, η ελληνική και η τουρκική. Θα μιλιούνται κατά κύριο λόγο οι δύο γλώσσες και στο βαθμό που η θρησκεία θα εξακολουθήσει να είναι σημαντική, θα υπάρχουν χριστιανοί και μουσουλμάνοι. Ωστόσο για να υπάρξει βιώσιμο κράτος και να μη ξαναβιώσουμε ένα '63 ή ένα '74, χρειάζονται κοινοί μύθοι και όχι το τραυματικό ανασφάλισμα της ιστορίας και

μάλιστα κατά τρόπο μονόπλευρο. Γιατί δεν μπορεί να διαφεύγει ότι τα γεγονότα το 1922 ήταν καταστροφή για τους μεν και πόλεμος για την ανεξαρτησία για τους δε. Το 1922, δεν συνδέεται μόνο με τον ξεριζωμό του ελληνισμού της Ιωνίας και τη προσφυγοποίηση 1 1/2 εκ. Ελλήνων αλλά και τον εξανδραποδισμό και αφανισμό αρκετών Τούρκων στο πέρασμα του ελληνικού στρατού, που πριν ηττηθεί στο Σαγγάριο απειλούσε να καταλάβει την Άγκυρα. Δυστυχώς από την απόφαση της Βουλής απουσιάζει πλήρως το όραμα της μελλοντικής ανασυντεθιμένης, πλουραλιστικής και υγιούς κυπριακής κοινωνίας. Και τη στιγμή, που όπως αφήνεται να νοηθεί και διαρκώς επαναλαμβάνεται, είμαστε έτοιμοι για λύση, στην πράξη δεν κάμνουμε τίποτε άλλο παρά να παρεκτείνουμε στο μέλλον ένα τραυματικό και πλήρες πολιτικών λαθών παρελθόν. Στην ανθρώπινη φύση, ένας τρόπος έκφρασης της ωριμότητας είναι η παρα-

δοχή του λάθους. Έχει λοιπόν την ευκαιρία η Κυπριακή Βουλή, της οποίας κάποια άδεια βουλευτικά έδρανα θα έπρεπε να υπενθυμίζουν ότι αντιπροσωπεύει ένα δικαιοδικό κράτος, να επιδείξει αυτή την ωριμότητα. παράθυρο Όμως δεν ξεχάστηκε, αναβίωσε και πήρε τη μορφή νόμου:

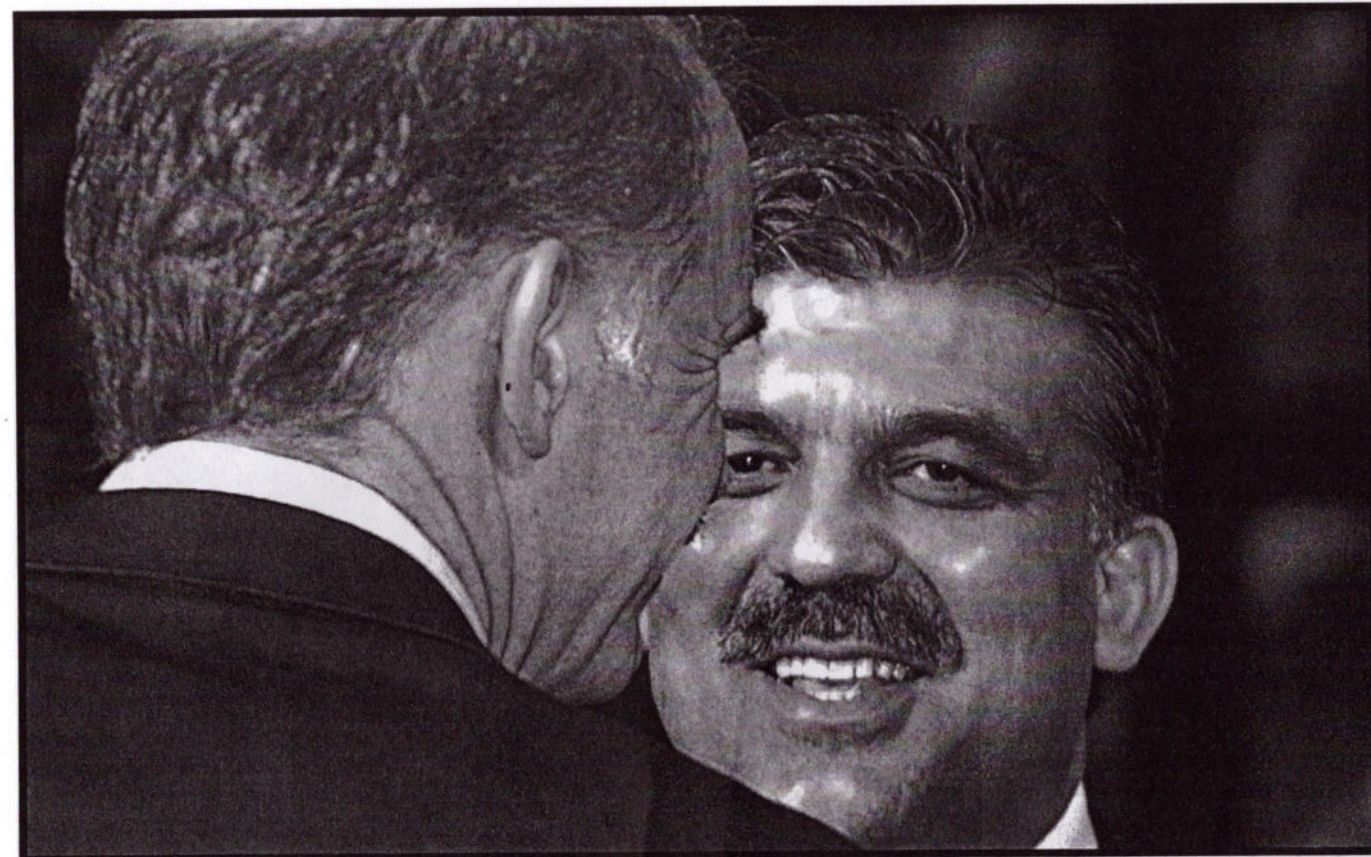
- Ένα χρόνο μετά που υποβλήθηκε το σχέδιο Ανάν
- Έξι μήνες μετά που άνοιξαν τα οδοφράγματα
- Ένα περίπου μήνα πριν τις Τκ/ές βουλευτικές εκλογές
- Όταν γίνεται προσπάθεια να ξαναρχίσουν και να ευοδωθούν μέχρι τον Μάιο οι συνομιλίες για λύση του Κυπριακού.
- Όταν γίνεται προσπάθεια χειρονομιών της Κυπριακής Κυβέρνησης προς τους Τκ/ους
- Όταν ευχόμαστε να γίνει η Τουρκία πιο διαλλακτική, κλπ. κλπ.

Ελλάδα και Τουρκία: Μπορούν να μειώσουν τους εξοπλισμούς;

Του Πέτρου Ζαρούνα*

Δύσκολη πρόταση σε ακατάλληλο χρόνο. Η πρόταση του Γ. Παπανδρέου ήρθε σε περίοδο προεκλογική και είχε φυσικά το κύριο χαρακτηριστικό της περιόδου. Ήταν γενικόλογη και φανταχτερή. Η τουρκική απάντηση ήταν και αυτή μία από τα ίδια. Κατ' αρχή θετική αλλά με σκληρούς όρους να προηγούνται της όποιας συζήτησης. Σημειωτέον ότι την τελευταία 10ετία η Τουρκία σε αντίθεση με την Ελλάδα αύξησε τις αμυντικές της δαπάνες από 3% του ΑΕΠ της στα 4.5% ενώ η Ελλάδα τις μείωσε από τα 5% στα 3.5%. Λαμβανομένου υπόψη ότι το τουρκικό ΑΕΠ ξεπερνά το κατά πολύ το ελληνικό οι δαπάνες σε απόλυτους αριθμούς είναι σχεδόν διπλάσιες. Πέραν όμως των πιο πάνω δεν πρέπει να μας διαφεύγει το ότι η πρόταση για μείωση των εξοπλισμών προσπαθεί να αντιμετωπίσει το σύμπτωμα και όχι την ασθένεια. Διότι οι εξοπλισμοί είναι αποτέλεσμα της ύπαρξης στην κάθε πλευρά της αίσθησης της απειλής. Η μείωση τους θα είναι το φυσιολογικό αποτέλεσμα της επίλυσης των όποιων προβλημάτων και διαφορών υπάρχουν ανάμεσα στις δύο χώρες. Ποιά αξία θα έχει η όποια μείωση αν την επομένει τα τουρκικά μαχητικά συνεχίσουν τις μαζικές παραβάσεις και παραβιάσεις στο Αιγαίο με τις εκατοντάδες εμπλοκές και τον συνεχή κίνδυνο για ένα θερμό επεισόδιο; Πως θα μειωθεί η αίσθηση της απειλής όταν η Τουρκία διατηρεί το τεράστιο αποβατικό της στόλο απέναντι από τα

ελληνικά νησιά και έχει σε ισχύ το περίφημο casus belli της; Φυσικά η μείωση των εξοπλισμών θα μπορούσε να θεωρηθεί ως μέτρο οικονομικής εμπιστοσύνης και ασφάλειας. Τα μέτρα αυτά είναι χρήσιμα γιατί βοηθούν στην δημιουργία ενός θετικότερου κλίματος έτσι ώστε να μπορέσουν να συζητηθούν οι πολιτικές διαφορές και να βρεθεί μία συμβιβαστική λύση. Τέτοια μέτρα έχουν ήδη προωθηθεί ανάμεσα στις δύο χώρες με μία σειρά συμφωνίες στον τομέα της χαμηλής πολιτικής ενώ και στον τομέα της ασφάλειας υπάρχει η σχετική συμφωνία για μη διεξαγωγή ασκήσεων το καλοκαίρι. Παρ' όλα αυτά και πραγματοποιήθηκαν 30 συναντήσεις ανάμεσα στους διπλωμάτες των δύο χωρών δεν έχουμε ένα απτό αποτέλεσμα. Είναι αμφίβολο αν η μείωση των εξοπλισμών θα βοηθούσε ουσιαστικά στην παραγωγή ενός αποτελέσματος. Αλλά και αν εξετάσουμε στην λεπτομέρεια της την εισήγηση αυτή θα δούμε ότι είναι πρακτικώς δύσκολο να υλοποιηθεί τουλάχιστον με την μορφή που παρουσιάστηκε. Η δε χρησιμότητα της είναι και αυτή αμφίβολη. Κατ' αρχήν σε διεθνές επίπεδο οι μειώσεις των εξοπλισμών γίνονται στην βάση οροφών σε ότι αφορά τα διάφορα οπτικά συστήματα και όχι των σχετικών δαπανών. Ο έλεγχος των δαπανών είναι δύσκολος και περίπλοκος ενώ αντίθετα των συστημάτων πολύ πιο εύκολος και πρακτικός. Ήδη και οι δύο χώρες αποτελούν συμβεβλη-

μένα μέρη στην σχετική ευρωπαϊκή συνθήκη για την μείωση των συμβατικών όπλων στην Ευρώπη την γνωστή CFE. Με βάση αυτή π.χ. τα ελληνικά άρματα μάχης δεν ξεπερνούν τα 1735. Υπάρχουν συστήματα όμως όπως τα μαχητικά αεροσκάφη που οι δύο χώρες διαθέτουν λιγότερα από τα όρια που τους έχει θέσει η συνθήκη για λόγους καθαρά οικονομικούς. Η Τουρκία δύναται να διατηρεί υπέρτερους αριθμούς σε μία ζώνη εξαίρεσης που της έχει παραχωρηθεί απέναντι από την Κύπρο. Εκεί έχει συσσωρεύσει κάποια πλεονάσματα σε πεπαλαιωμένα άρματα, τεθωρακισμένα και ρυμουλκούμενα πυροβολικά. Η ίδια η συνθήκη αυτή θα μπορούσε να αξιοποιηθεί αφού επιτρέπει σε χώρες να προχωρήσουν σε νέες ακόμα πιο αυστηρές διευθετήσεις. Σε αυτή την περίπτωση ο καθορισμός νέας χαμηλότερης οροφής π.χ. σε ότι αφορά τα μαχητικά αεροσκάφη θα οδηγούσε σε δραματική μείωση των αμυντικών δαπανών. Κάτι τέτοιο δύσκολο θα γινόταν δεκτό από την Τουρκία η οποία προφασίζεται πως οι γενικότερες ανάγκες ασφάλειας που έχει (ιδιαίτερα στα ανατολικά και νότια σύνορα της) επιβάλλουν διατήρηση

μεγαλύτερου αριθμού αεροσκαφών. Η πιο πρακτική μορφή ΜΟΕ στον τομέα της ασφάλειας θα ήταν κατά την άποψή μου πρώτον η υλοποίηση της παλαιάς πρότασης Μητσοτάκη για δημιουργία αποστρατικοποιημένης ζώνης στην Θράκη και δεύτερον η μονομερής μείωση των τουρκικών εισχωρήσεων εντός του ελληνικού εναέριου χώρου στο βάθος των 6-10 μιλίων. Το πρώτο μέτρο είναι πλέον εύκολο να υλοποιηθεί γιατί δεν υπάρχει καμμία αμφισβήτηση ως προς τα χερσαία σύνορα στην Θράκη. Ακόμα αυτό πλέον είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί και σε συνεννόηση και με την υπό ένταξη στο ΝΑΤΟ Βουλγαρία κάτι που όταν πρωτοπαρουσιάστηκε ήταν αδύνατον λόγω της ύπαρξης του συμφώνου της Βαρσοβίας και της σε αυτόν παρουσίας της Βουλγαρίας. Το δεύτερο είναι και αυτό απλό αφού δεν προβλέπει τον τερματισμό των εισχωρήσεων έτσι ώστε να διατηρείται η τουρκική πολιτική και νομική θέση ότι ο ελληνικός εναέριος χώρος είναι όσος και τα χωρικά ύδατα δηλαδή 6 μίλια και όχι 10 όπως είναι η ελληνική θέση. Το πόσους στρατιώτες έχει η κάθε πλευρά και το πόσα χερσαία ή ναυτικά συ-

στήματα δεν επηρεάζει και τόσο την ισορροπία των δυνάμεων και την αίσθηση της απειλής. Εκείνον που την διογκώνει είναι το που είναι αυτά αναπτυγμένα. Ένα τελευταίο και δυστυχώς πολύ σημαντικό στοιχείο είναι το ότι η τουρκική πολιτική ηγεσία με την δήλωση Γκιουλ ενώ φαινομενικά υποστηρίζει την πρόταση στην ουσία την συνδέει με την τουρκική ευρωπαϊκή πορεία ασκώντας έτσι εκβιαστική πολιτική έναντι της Ελλάδας. Βοηθήστε να ενταχθώ λείει αλλοίως θα συνεχίσω να σας απειλώ με την σημαντική υπερροπλία μου. Αλλά ακόμα και αυτό να μην υπήρχε η δήλωση Γκιουλ είναι περιορισμένης βαρύτητας. Όπως διαφάνηκε από την συζήτηση στην Τουρκία για την πολιτική που θα ακολουθηθεί στο Κυπριακό η σημερινή κυβέρνηση Ερντογάν αδυνατεί να εφαρμόσει την όποια πολιτική χωρίς την σύμφωνη γνώμη των στρατιωτικών και της γραφειοκρατίας του ΥΠΕΞ. Καλές λοιπόν οι διακηρύξεις αλλά δεν αρκούν. □

* Ο Πέτρος Ζαρούνας είναι ερευνητής συνεργαζόμενος με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Jean Monnet στην Αθήνα.

Ο Ιζέτ Ιτζιάν μιλά στο Γιώργο Σοφοκλέους και τον Μιχάλη Κυρλιτσιά

«Το σχέδιο Ανάν δεν είναι

ούτε ευαγγέλιο, ούτε κοράνι...»

«Είναι μια ολοκληρωμένη και ουσιαστική βάση που θα μας οδηγήσει στη λύση και την επανένωση της Κύπρου...»

«ΑΝ αναλογιστεί κανείς με ποιους είχαμε να τα βάλουμε, ποιοι πραγματικά ήταν οι αντίπαλοι μας και κάτω από ποιες συνθήκες δώσαμε αυτή τη μάχη, μόνο τότε θα μπορούσε να συλλάβει το μέγεθος και τη βαρύτητα της νίκης της Τ/κυπριακής αντιπολίτευσης. Πήραμε το 51% αλλά τις ίδιες έδρες. Το εκλογικό σύστημα αποδείχθηκε δυστυχώς ένας ακόμη αντίπαλος για 'μας, αφού ουσιαστικά εμπόδισε το Τ/κ λαό να χαρεί μια καθαρή νίκη.»

Μπορούμε να πούμε με βάση αυτά τα αποτελέσματα πως οι συμπατριώτες μας Τ/κύπριοι είπαν στη πραγματικότητα ΝΑΙ στο σχέδιο ΑΝΑΝ;

«Με σιγουριά μάλιστα. Τα κόμματα που επιζητούν λύση του κυπριακού και ένταξη στη ΕΕ εξασφάλισαν πέραν του 75% με 80% των ψήφων των Τ/κυπρίων. Κι αυτό κανείς δε μπορεί να το αμφισβητήσει. Για παράδειγμα σε περιοχές όπου πλειοψηφούν οι έποικοι, στη Καρπασία και το Βαρώσι, δεν είχαμε σχεδόν καθόλου υποστήριξη. Ενώ σε περιοχές όπου πλειοψηφούν οι Τ/κύπριοι οι ψήφοι που πήραν μαζί το CTP και το BDH φτάνουν το 80%. Ακόμη και στη Μόρφου πήραμε τη πλειοψηφία, παρά το γεγονός ότι αυτή η περιοχή με βάση το σχέδιο ΑΝΑΝ θα επιστραφεί στους Ε/κύπριους.»

Όμως υπάρχουν διαφορές ακόμη και ανάμεσα σ' αυτούς που υποστηρίζουν λύση με βάση το σχέδιο ΑΝΑΝ...

«Εντάξει, υπάρχουν διαφορές. Κι αυτές οι διαφορές θα πρέπει να είναι τα θέματα συζήτησης... Το σχέδιο Ανάν δεν

είναι ούτε ευαγγέλιο, ούτε κοράνι! Είναι μια ολοκληρωμένη και ουσιαστική βάση για λύση, για διαπραγμάτευση. Πρέπει κατ' αρχήν να συμφωνήσουμε στην ουσία του σχεδίου. Και με καλή θέληση να πετύχουμε τη λύση και την επανένωση της Κύπρου.»

Κάποιοι προσπαθούν να «θολώσουν» τα νερά, να συγχύσουν τόσο τους Τ/κύπριους, όσο και τους Ε/κύπριους γιατί έχουν ως στόχο, να μοιράσουν την Κύπρο στα δυο. Δυο κρατίδια με ξεχωριστές κυριαρχίες κλπ. Ο κ. Ντεκτάς αποκαλεί το σχέδιο Ανάν «νεκροταφείο» για τους Τ/κύπριους κι ως το σχέδιο που θα οδηγήσει στην ένωση με την Ελλάδα. Εμάς, απροκάλυπτα μας κατηγορεί ως «προδότες»...

Τα πράγματα, πιστεύω, είναι ξεκάθαρα. Όσοι επιδιώκουν κι έχουν ως στόχο τη λύση που θα μας οδηγήσει στην επανένωση του νησιού, όλοι εκείνοι που πιστεύουν σε μια ενωμένη Κύπρο, διζωνική, δικοινοτική με πολιτική ισότητα και δημοκρατία, είμαστε υπέρ του σχεδίου Ανάν. Το υποστηρίζουμε ως βά-

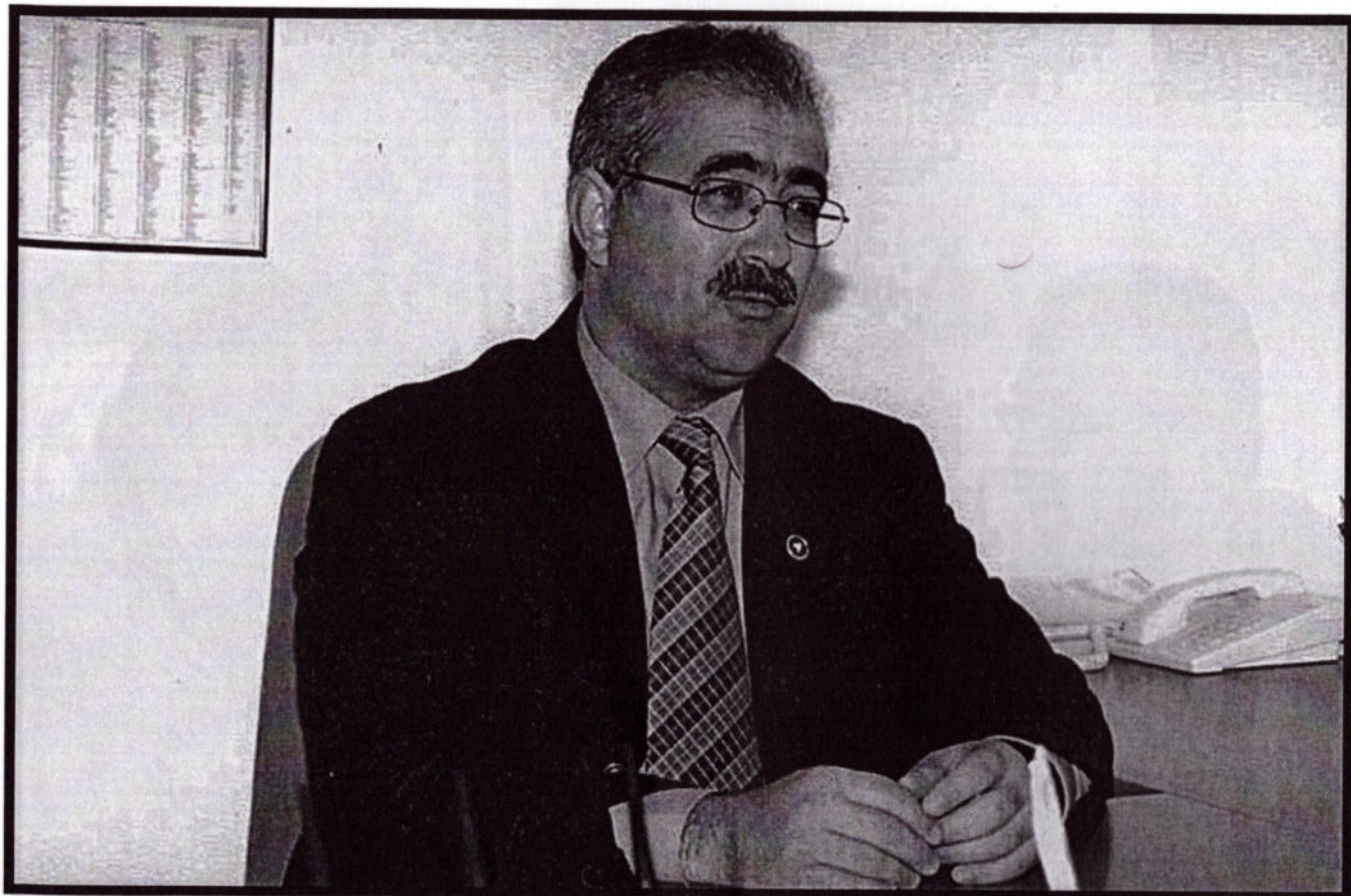
ση για διαπραγμάτευση».

Ο κ. Παπαδόπουλος κατηγορήθηκε από μερικούς ότι δεν αποδέχεται το σχέδιο Ανάν, αλλά πιο πολύ αμφισβητήθηκαν οι προθέσεις του από την Τ/κυπριακή πλευρά...

«Απ' ότι γνωρίζω, ο κ. Παπαδόπουλος δέχεται το σχέδιο ως βάση για διαπραγμάτευση. Ο κ. Ντεκτάς, όχι. Αυτή είναι η ειδοποιός διαφορά.. Πιστεύω πως, όταν οι δυο πλευρές καθίσουμε σε πραγματικές διαπραγματεύσεις, εκεί θα διαφανεί εν όντως έχουμε ουσιαστική θέληση, ή όχι... Μέχρι τώρα δυστυχώς ο κ. Ντεκτάς και το βαθύ κράτος στη Τουρκία, έχουν αποδείξει άπειρες φορές πως δεν θέλουν λύση...»

Οι Τ/κύπριοι είπαν ξεκάθαρα πως θέλουν λύση και ένταξη μιας ενωμένης Κύπρου στη ΕΕ τον Μάιο του 2004...

Άρα λοιπόν η καλή θέληση των Κυπρίων, στην οποία αναφέραστε, έρχεται σε δεύτερη μοίρα, αφού στην ουσία το «κλειδί» για την λύση, ευρίσκεται στην Άγκυρα. ☐

«Κανένας πιστεύω δεν μπορεί να αμφισβητήσει πως η Τουρκία είναι παρούσα, στρατιωτικά και πολιτικά. Αλλά δεν είναι- δεν μπορεί να είναι και η μόνη καθοριστική δύναμη. Υπάρχουν τα Ηνωμένα Έθνη, η Ευρωπαϊκή Ένωση, η Αμερική, η Αγγλία, η Ελλάδα και βεβαίως η Κυπριακή κυβέρνηση και οι Τ/κύπριοι. Κοιτάζοντας λίγο πίσω, θα δούμε πως το κυπριακό πρόβλημα ξεκίνησε κάτω από τις συνθήκες του ψυχρού πολέμου. Οι ξένοι, εξυπηρετώντας τα δικά τους συμφέροντα, έσπερναν την διχόνοια και το μίσος, ανάμεσα μας. Δυστυχώς σ' αυτό συνέβαλαν και οι ντόπιες αντιδραστικές δυνάμεις, αλλά και τα δικά μας λάθη... Έτσι φτάσαμε εδώ που φτάσαμε. Όπως και να έχουν τα πράγματα, η Τουρκία δεν είναι ο μοναδικός «παιχτής». Εξάλλου, μέσα στην ίδια τη χώρα βλέπουμε να πραγματοποιούνται κάποιες εσωτερικές διεργασίες. Δεν υπάρχει πια η μονολιθική γραμμή. Ακούγονται κι άλλες φωνές. Η κυβέρνηση Ερτογάν κάνει κάποιες προσπάθειες να ξανά αρχίσουν οι διαπραγματεύσεις. Ενδιαφέρε-

ται για ένταξη στην ΕΕ και σ' αυτό το σημείο έρχεται σε αντιπαράθεση με τον κ. Ντεκτάς. Βέβαια, κοιτάζοντας με ψυχραιμία και ρεαλισμό, έχετε δίκιο σε κάποιο βαθμό. Το ναί ή το όχι της Τουρκίας θα είναι και το πιο καθοριστικό για τις εξελίξεις. Όμως, μη ξεχνάμε και τους άλλους «παίχτες». Το αποτέλεσμα των εκλογών για παράδειγμα, που είναι ένα ηχηρό μήνυμα με πολλαπλούς αποδέκτες και κύρια στη ίδια την Τουρκία. Οι Τ/κύπριοι είπαν ξεκάθαρα πως θέλουν λύση και ένταξη μιας ενωμένης Κύπρου στη ΕΕ τον Μάιο του 2004. Μ' αυτό τον απόλυτα δημοκρατικό και ειρηνικό τρόπο προσπαθούμε να επηρεάσουμε τις εξελίξεις. Και σ' αυτό τον αγώνα πιστεύω πρέπει να συμβάλουμε όλοι μαζί οι Τ/κύπριοι, αλλά και οι Ε/κύπριοι συμπατριώτες μας. Είναι καθήκον μας, και ταυτόχρονα, ένα ακόμη βήμα προς τα εμπρός. Όλες δημοκρατικές πατριωτικές δυνάμεις στη Κύπρο να ενισχύσουν τη μεταξύ τους συνεργασία και να εντείνουν τις προσπάθειες τους προς αυτή τη κατεύθυνση. Ακόμη να επιδιώξουν συνεργασίες με άλλες δημο-

κρατικές δυνάμεις στη Τουρκία, την Ελλάδα, την Ευρώπη και αλλού». **Εμείς βάλαμε στο επίκεντρο της στρατηγικής μας πάνω από όλα, το κοινό συμφέρον ολόκληρου του κυπριακού λαού...** **Πως θα χαρακτηρίζατε τον ρόλο του δικού σας κόμματος;** «Εδώ θα πρέπει να τονίσω πως το κόμμα, Ενωμένη Κύπρος διαφέρει από τα άλλα Τ/κυπριακά κόμματα. Εμείς βάλαμε στο επίκεντρο της στρατηγικής μας πάνω από όλα, το κοινό συμφέρον ολόκληρου του κυπριακού λαού. Συμπεριλαμβανομένων και των Τ/κυπρίων βεβαίως. **Από τις 23 του περασμένου Απριλίου, με την μερική άρση των περιορισμών στη διακίνηση, ένας ακόμη μύθος, έχει καταρρεύσει... Όμως αυτό από μόνο του είναι αρκετό; Θα μπορούσε άραγε να χαρακτηριστεί ως μια κάποια λύση;** Όχι βέβαια. Σε καμιά περίπτωση. Και να σας εξηγήσω. Ο κυπριακός λαός βίωσε τόσα χρόνια στο πετσί του τα τεράστια φέματα των σοβινιστών και το αισχρό φέμα του Ντεκτάς που ήταν

«Ο κ. Ντεκτάς δεν θεωρείτε αξιόπιστος, ανάμεσα στους Τ/κύπριους. Κανείς πια δεν τον εμπιστεύεται. Ποιος στ' αλήθεια μπορεί να πειστεί για τις προθέσεις του σε ότι αφορά την λύση; Κι ο κόσμος όλος αντιλαμβάνεται ότι πίσω από την νέα «κυβέρνηση» εξακολουθεί να βρίσκεται ο ίδιος ο κ. Ραούφ Ντεκτάς, τον οποίο εμείς δεν θέλουμε – και το έχουμε ξεκαθαρίσει αυτό- στη θέση του διαπραγματευτή. Λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός ότι η Τουρκία χρησιμοποιεί το κυπριακό για να πάρει ημερομηνία έναρξης διαπραγματεύσεων με την ΕΕ, είναι εύκολο πλέον να αντιληφθούμε τι είδους διαπραγματεύσεις θα γίνουν- αν και εφόσον αρχίσουν μέσα στον Φεβρουάριο... Πως μπορούμε λοιπόν να εμπιστευτούμε τις προθέσεις τους σε ότι αφορά τις διαπραγματεύσεις, κάτω από αυτές τις προϋποθέσεις. Γι αυτό εμείς θεωρούμε πως η μόνη διέξο-

δος είναι το δημοψήφισμα. Κι ανησυχούμε βλέποντας πως όλοι- η Τουρκία, ο κ. Ντεκτάς και η Ελληνοκυπριακή πλευρά- συγκλίνουν στην απόρριψη του, πριν από την 1η του Μάη. Μη ξεχνάτε πως η συντριπτική πλειοψηφία των Τ/κ ζητούσε και ζητά επιτακτικά να γίνει τώρα το δημοψήφισμα για να δοθεί η ευκαιρία στο κυπριακό λαό να αποφασίσει ο ίδιος για την τύχη του. Ακόμη και ο κ. Ταλάτ πριν από τις «εκλογές» αυτό ζητούσε. Στη συμφωνία όμως που έκανε με το Δημοκρατικό κόμμα του κ. Σεργάτ Ντεκτάς, προκειμένου να σχηματίσουν «κυβέρνηση» δεν υπάρχει κάτι τέτοιο. Από τη μια είναι η πάγια Τουρκική θέση για μη λύση μέχρι τον Μάη κι από την άλλη παρατηρούμε πως υπάρχουν κάποιοι κι από τις δυο πλευρές που υποστηρίζουν ακριβώς το ίδιο πράγμα. Όσοι λοιπόν δεν επιθυμούν λύση, ας το πουν καθαρά...»

IZET ITZAN

βασισμένο στο μίσος και τη διαίρεση. Οι απλοί άνθρωποι του λαού με την συμπεριφορά τους απέδειξαν πάνω απ' όλα την κοινή θέληση για ειρηνική συμβίωση. Την κουλτούρα μας, την ψυχολογία μας και την κυπριακή μας ταυτότητα, αν θελετε. Κι αυτή η αυτογνωσία, κερδίζει συνεχώς έδαφος. Πάνω σ' αυτή πιστεύω πρέπει να συνεχίσουμε και να κτίσουμε το μέλλον. Ποιο είναι λοιπόν το επόμενο βήμα; Μετά τα μαζικά συλλαλητήρια, μετά την νίκη μας στο πρόσφατο δημοψήφισμα για ειρήνη και λύση, έχουμε κατακτήσει αρκετό έδαφος. Κάναμε πολύ δρόμο... Σ' αυτό το σημείο πρέπει να τονίσω τη μεγάλη σημασία που έχει η 1η Μαΐου 2004. Ο Ντεκτάς από τη μια, προσπαθεί να ροκανίσει τον χρόνο προβάλλοντας συνεχώς εμπόδια και σαμποτάροντας ουσιαστικά κάθε προσπάθεια για λύση. Πρόδηλος στόχος του να αποτρέψει την κοινή ένταξη μας στην ΕΕ. Από την άλλη το ερώτημα που τίθεται είναι, εμείς τι κάνουμε...; Πρέπει με κάθε τρόπο να αποτρέψουμε αυτά τα σχέδια που στρέφονται ενάντια στη ίδια τη θέληση του κυπριακού

λαού. Όμως οι Τ/κύπριοι από μόνοι τους δεν μπορούν να το κατορθώσουν. Είναι αυτό που είπα προηγουμένως. Χρειάζονται από κοινού προσπάθειες των Ε/κύπριων και Τ/κύπριων με την συμπαράσταση της διεθνούς κοινότητας. Άμεσος στόχος μας και κυρίαρχη προτεραιότητα η από κοινού ένταξη μας στην ΕΕ...» **Το κυπριακό μπορεί να λυθεί μέχρι τον Μάιο του 2004...** **Πως είναι δυνατό ένα πολύπλοκο πρόβλημα που διαιωνίζεται εδώ και δεκαετίες να λυθεί σε μερικούς μόνο μήνες;** «Μπορεί να λυθεί! Γιατί είναι πάνω απ' όλα ζήτημα καλής θέλησης και σωστής στρατηγικής. Αλλά και συγκυριών. Αυτή τη χρονική στιγμή, η Τουρκία προσπαθεί να εκμεταλλευτεί το κυπριακό για να πάρει ημερομηνία ένταξης. Μέσα απ' αυτή λοιπόν τη προοπτική, πιστεύω πως η κυπριακή κυβέρνηση και γενικά η Ε/κυπριακή πλευρά πρέπει να αντικρίσει τις εξελίξεις. Άρα δεν είναι απαραίτητο να είναι κανείς αλύγιστος σε θέματα τακτικής. Γιατί είναι βλέπετε και κάποιοι που υπο-

στηρίζουν το σενάριο ένταξη και μετά λύση, ένα σενάριο που εμπεριέχει σοβαρούς και μεγάλους κινδύνους... Αυτό το ενδεχόμενο πρέπει να αποτρέψουμε. Και μπορούμε! Φτάνει να υπάρχει πραγματική θέληση και ταυτόχρονα να καταφέρουμε να ευνοηθούμε από τις συγκυρίες». **Πως μπορεί να γίνει κατορθωτό αυτό που λέτε τη στιγμή που το δίδυμο Ντεκτάς-Ερογλου επιμένουν στη δική τους πολιτική;** «Η πολιτική που ακολουθούν είναι αναχρονιστική. Εκ των πραγμάτων- αλλά και από τις ίδιες τις εξελίξεις- αυτή η σοβινιστική πολιτική είναι ξεφλημένη, έχει τεθεί στο περιθώριο. Δεν έχουν πια να προσφέρουν τίποτα σ' αυτό το τόπο. Οι πλειοψηφία των Τ/κυπρίων απέδειξε πως δεν τους θέλει...» «Ο κυπριακός λαός έχει δικαίωμα να ελπίζει στο μέλλον. Έχει αποδείξει πως είναι αρκετά ώριμος να πάρει τη τύχη του, στα δικά του χέρια. Εύχομαι και ελπίζω ο καινούργιος χρόνος να είναι η αρχή για ένα καινούργιο ξεκίνημα. Για ειρηνική επίλυση του προβλήματος και επανένωση της πατρίδας μας». ■

Ο Χιουρέμ Τούλκα για χρόνια δραστήριο στέλεχος της ριζοσπαστικής αριστεράς, στέλεχος της πλατφόρμας «Αυτή η γη είναι δική μας» και της συντεχνίας των μικροβιοτεχνών κατήλθε στις τελευταίες εκλογές ως υποψήφιος με το συνασπισμό του Τουρκικού Ρεπουμπλικανικού Κόμματος στην περιοχή της Καρπασίας. Ο ίδιος δεν κατάφερε να εκλεγεί όμως το κόμμα του κ Ταλάτ έβγαλε ένα υποψήφιο. Σ' αυτή την περιοχή κατοικούν πολλοί έποικοι κυρίως Κούρδοι και Πόντιοι οι οποίοι αποτέλεσαν και τη διαφιλονικούμενη ζώνη μεταξύ των κομμάτων. Τους κράτησαν βασικά τα κόμματα της τότε συμπολίτευσης. Με άλλα λόγια στην περιοχή δεν πέρασε η πολιτική προσέγγισης των εποίκων του κ Ταλάτ σε βαθμό ικανοποιητικό. Με το Χιουρέμ Τούλκα μιλήσαμε ακριβώς για την προεκλογική εκστρατεία σε σχέση με τους εποίκους.

Οι έποικοι στο εκλογικό παιχνίδι

Εξ υπαρχής: Στους έποικους μιλούσατε διαφορετικά από ό,τι στους άλλους εκλογείς;

Χιουρέμ: Όχι βέβαια, δεν γίνεται αυτό το πράγμα. Αυτό που κάναμε όταν μιλούσαμε στους ανθρώπους από την Τουρκία ήταν να βάζουμε σε πρώτη μοίρα τα θέματα που τους απασχολούσαν περισσότερο. Δίναμε έμφαση λοιπόν στην ένταξη. Αν θέλουμε ένταξη και επομένως λύση του Κυπριακού θα πρέπει να την πετύχουμε με τους Έλληνοκύπριους. Για αυτούς που φοβούνταν την ένταξη θυμίζαμε τους τρία εκατομμύρια Τούρκους που ζουν στη Γερμανία. Σ, αυτό οι δεξιοί μας απαντούσαν ότι δεν είναι τους Τούρκους της Γερμανίας που πρέπει να θυμόμαστε αλλά τους Τούρκους της ελληνικής Θράκης οι οποίοι παρά τις ευρωπαϊκές πιέσεις πάνω στην Ελλάδα συνεχίζουν να ζουν σε συνθήκες καταπίεσης. Εδώ εμείς απαντούμε ότι οι Τουρκοκύπριοι δεν αποτελούν μειονότητα στο σχέδιο Ανάν αλλά ίση εθνική συνιστώσα. Εξ άλλου τους έλεγα στα αστεία δεν είναι ο Ατατούρκ που είπε ότι ένας Τούρκος μπορεί να τα βάλει με όλο τον κόσμο.

Επίσης δύο σημεία τριβής που θα πρέπει να αναφέρουμε που χωρίζουν τους ανθρώπους από την Τουρκία από τους Τουρ-

κοκύπριους είναι οι ευκαιρίες δουλειάς. Οι Τουρκοκύπριοι αποτελούν την συντριπτική πλειοψηφία των δημοσίων υπαλλήλων και μπορούν να εργάζονται στις περιοχές σας.

Εξ υπαρχής: Ο ρόλος της Τουρκίας ποιος ήταν τελικά σ' αυτές τις εκλογές;

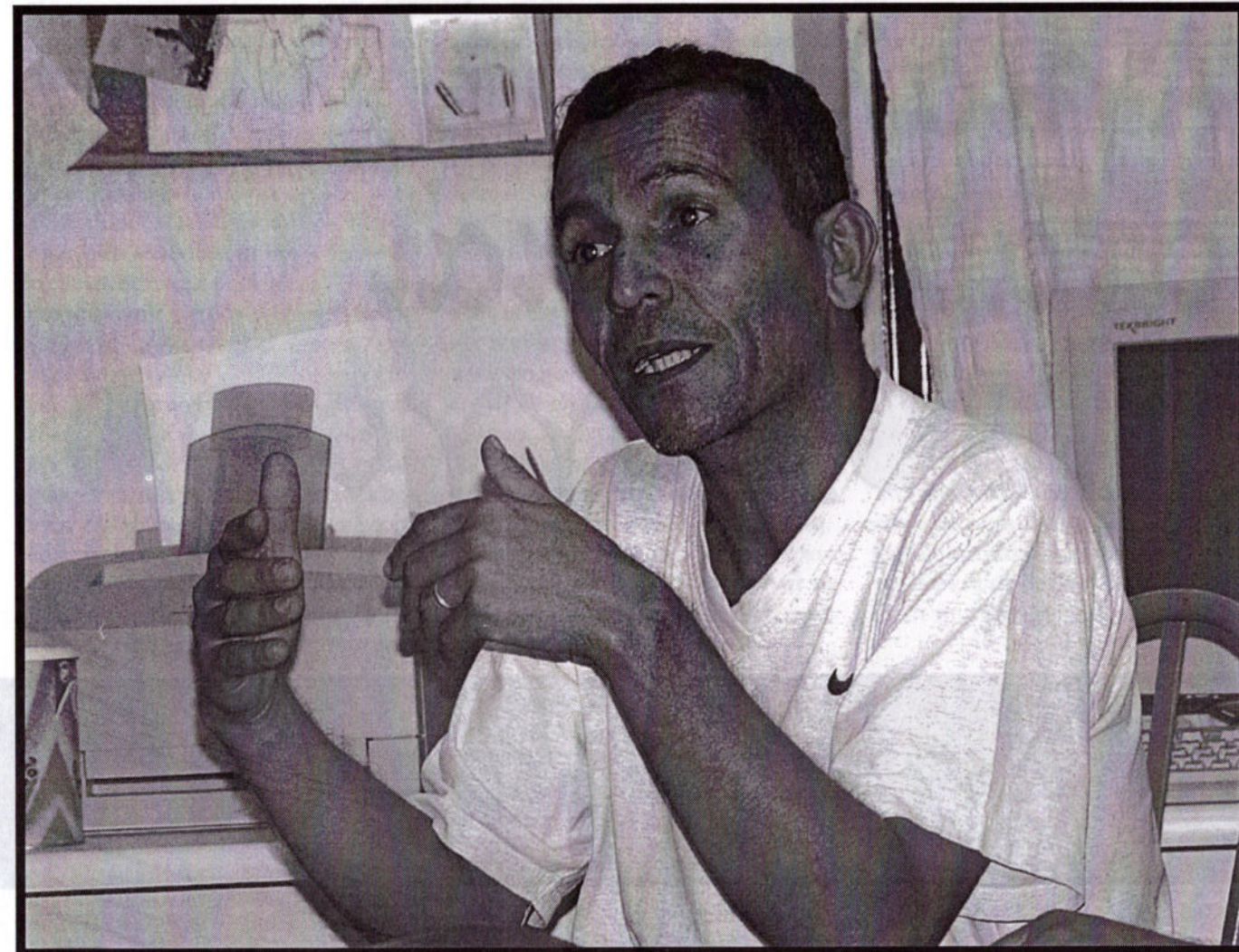
Χιουρέμ: Κατά την άποψη μου και είμαι απόλυτα σαφής αν η Τουρκία ήθελε να περιορίσει το ποσοστό της αντιπολίτευσης στο 40% και πιο κάτω θα μπορούσε να το είχε κάνει.

Εξ υπαρχής: Άρα αν η Τουρκία ήθελε θα μπορούσε να δώσει στην αντιπολίτευση 60%.

Χιουρέμ: Κοίταξε κάποιιοι από την Τουρκία βοήθησαν την αντιπολίτευση και κάποιιοι τη συμπολίτευση.

Εξ υπαρχής: Καλά ο Ερτογάν με την επίσκεψη του στην Κύπρο δεν βοήθησε τον Ντενκτάς;

Χιουρέμ: Ναι αλλά είτε κι άλλα πράγματα από την Τουρκία που βοήθησαν εμάς. Αρκετοί στρατιωτικοί βοήθησαν τον Ντενκτάς, αλλά αρκετοί όμως έμειναν ουδέτεροι. Η δύναμη μας ήταν οι μεγάλες διαδηλώσεις που κάναμε. Αν δεν ήταν ο Ερτογάν στην εξουσία θα μας εμπόδιζαν. Να το πούμε αλλιώς οι διαδηλώσεις και οι συγκεντρώσεις μας μεγάλωσαν με την άνοδο

του Ερτογάν στην εξουσία. Αυτό είναι καθαρό.

Εξ υπαρχής: Τελικά ο Ταλάτ θα ακολουθήσει μια πολιτική λύσης ή μια πολιτική που θα φαίνεται σαν πολιτική λύσης;

Χιουρέμ: Είναι μια μεγάλη συζήτηση που γίνεται και μέσα και έξω από το Ρεπουμπλικανικό Κόμμα. Δεν είναι καθόλου εύκολο να προβλέψει κανένας αν θα επιδιωχθεί λύση πριν την 1η του Μάη.

Εξ υπαρχής: Ο Ακκιντζί είναι τώρα εκτός κυβέρνησης. Η τότε αντιπολίτευση διασπάστηκε...

Χιουρέμ: Το συντονιστικό όργανο της πλατφόρμας συνεδριάσαμε για αυτό το θέμα, και είχαμε καλέσει τον Ακκιντζί να μετέχει στην κυβέρνηση ακριβώς για να μοιραστεί τις ευθύνες. Δυστυχώς ο υιός Ντενκτάς ήταν αμετάπειστος.

Εξ υπαρχής: Θα θέλαμε ένα απολογισμό της δικής σου συμμετοχής στις εκλογές.

Χιουρέμ: Η συμμετοχή μου στις εκλογές ήταν ένας σταθμός στους αγώνες μας. Όταν θέλεις να αγωνιστείς για ένα σκοπό το κάνεις με τον πολύ κόσμο. Η επαφή που είχα με τον κόσμο μου ήταν πολύ χρήσιμη. Θέλω να σημειώσω ότι για πρώτη φορά ήλθαμε κοντά με τους ανθρώπους από την Τουρ-

κία (τους έποικους όπως τους λέτε εσείς) και αγωνιστήκαμε μαζί για την ειρήνη και την λύση.

Εξ υπαρχής: Οι έποικοι πώς βλέπουν τους Έλληνοκύπριους;

Χιουρέμ: Δύσκολη ερώτηση. Οι Τουρκοκύπριοι με τους Έλληνοκύπριους έχουν μια κοινή ιστορία με τα καλά της και τα κακά της. Οι εκ Τουρκίας δεν έχουν αυτή την κοινή εμπειρία υπάρχει επομένως μια δυσκολία...

Εξ υπαρχής: Τι κάνουμε;

Χ.Τ. Πρέπει να κρατήσουμε την ενότητα του κόσμου της αντιπολίτευσης. Πρέπει να δουλέψουμε για την 1η του Μάη. Αλλά να είμαστε έτοιμοι και για μετά.

Πρέπει να κτίσουμε κλίμα εμπιστοσύνης ανάμεσα στους Έλληνοκύπριους και τους Τουρκοκύπριους. Είναι δουλειές που πρέπει να κάνουμε χωριστά και δουλειές που πρέπει να κάνουμε μαζί. Πρέπει να κάνουμε δουλειές που αφορούν πραγματικά τον κόσμο. Για παράδειγμα τα προβλήματα των Τουρκοκυπρίων που εργάζονται κοντά σας. Τα προβλήματα με τις ταυτότητες. Το ότι δεν μπορείτε να αγοράσετε ένα ζευγάρι παπούτσια από μας...

Αγκαλιά, σταυρός και μισοφέγγαρο

Μια ιστορία θάρρους από
το θύλακα της Πάφου ULUS IRKAD

Αρχές του 1974. Το Κτήμα όπως το 1969, έγινε ακόμα μια φορά το κέντρο μιας έντονης συζήτησης. Η αστυνομία, ακολουθώντας οδηγίες από το αρχηγείο της στη Λευκωσία και έχοντας ένα σχετικό κατάλογο στα χέρια της γύριζε και συλλάμβανε τουρκοκύπριους νεαρούς που συμμετείχαν σε έναν αγώνα ποδοσφαίρου με ελληνοκύπριους νεαρούς. Τους συλλάμβαναν από τα σπίτια ή τους χώρους που σύχναζαν συνήθως και τους μετέφεραν στο αστυνομικό τμήμα. Η εντολή σύλληψής είχε εκδοθεί από τον προϊστάμενο της πολιτοφυλακής, της TMT. Η κατάσταση έμοιαζε με ένα γεγονός που είχε γίνει το 1969, Κάπου μέσα στη χρονιά εκείνη μερικοί νέοι κάτω των δεκαοχτώ χρονών, συμφώνησαν να παίξουν μπάλα με την καλά γνωστή ελληνική ομάδα της Πάφου, τον ΑΠΟΠ στο γήπεδο της τελευταίας που βρισκόταν στον ελληνικό τομέα της πό-

λης. Οι 11 νεαροί αποφάσισαν να χρησιμοποιήσουν για την ομάδα τους το όνομα της τουρκοκυπριακής ομάδας της Πάφου που έφερε το όνομα ΟΥΛΚΟΥ ΓΙΟΥΡΝΤΟΥ και αγωνιζόταν στο τουρκοκυπριακό πρωτάθλημα. Ηττήθηκαν με το βαρύ σκορ, 2 - 6. Οι ελληνοκυπριακές εφημερίδες έδωσαν μεγάλη κάλυψη της ποδοσφαιρικής συνάντησης στην πρώτη τους σελίδα και αναφέρθηκαν στην τουρκική ομάδα ως την τουρκοκυπριακή ομάδα που αντιπροσώπευε την Πάφο στο τουρκοκυπριακό πρωτάθλημα. Οι Τουρκοκύπριοι ένδεκα προτίμησαν να αποκαλεστούν Ulku Yurdu προκειμένου να προσελκύσουν την προσοχή των ελληνοκυπρίων θεατών. Δεν υπήρξε τίποτα παράνομο στις πράξεις τους. Ήταν μια αθώα πράξη για να συμμετάσχουν σ' ένα παιχνίδι επί ίσοις όροις με τους Ελληνοκύπριους και να αναδείξουν τον εαυτό τους. Μπορεί οι

Ελληνοκύπριοι να είχαν τα όπλα, οι Τουρκοκύπριοι είχαν το ταλέντο να τους κτυπήσουν στο ποδόσφαιρο. Αλλά οι ανώτεροι υπάλληλοι στον τουρκοκυπριακό θύλακα σκέφτηκαν αλλιώς.. Η πράξη τους θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ενάντια στους Τουρκοκύπριους. Οι Ελληνοκύπριοι είχαν ενεργήσει λανθασμένα προβάλλοντας το γεγονός στις εφημερίδες. Το χρησιμοποιήσαν ως θέμα προπαγάνδας για να δείξουν ότι και οι δύο κοινότητες θα μπορούσαν να ζήσουν μαζί. Πάνω σ' αυτό στηριζόταν η προβολή που έδωσαν στο γεγονός οι ελληνοκυπριακές εφημερίδες. Μπορεί βέβαια να διερωτηθεί κανείς πώς θα συμπεριφέρονταν αν το σκορ ευνοούσε την τουρκοκυπριακή ομάδα. Οι πηχυαίοι τίτλοι του 2 - 6 υπέπεσαν βέβαια στην αντίληψη του αρχηγού της

κύριο τουρκοκυπριακό γυμνάσιο Πάφου, παραπέμφθηκαν στο πειθαρχικό συμβούλιο του σχολείου, κρίθηκαν ένοχοι και αποπέμφθηκαν χωρίς χρονοτριβή. Το γεγονός χαραχτηκε στα μυαλά των Τουρκοκυπρίων της Πάφου. Μερικοί από τους νεαρούς είχαν πράγματι ταλέντο και εξελίχθηκαν σε αστέρια της Ulku Yurdu. Αργότερα αρκετοί από αυτούς μεταγράφηκαν σε ελληνοκυπριακές ομάδες λόγω των πιο ελκυστικών προσφορών και λαμβανομένης υπόψη και της φτώχειας που επικρατούσε στο θύλακα. Αν και τους φαινόταν δύσκολο να παίζουν ο ένας εναντίον του άλλου στις διαφορετικές ομάδες που πήγαν τελικά το συνήθισαν και αυτό. Σύντομα και πάλι όμως οι τουρκοκυπριακές αρχές ειδοποιήθηκαν για τις εξελίξεις και προχώρησαν στις απα-

σεις τους. Η σχετική ελευθερία οδήγησε στη δημιουργία νέων ομάδων που έπαιζαν με ελληνοκυπριακές ομάδες στα χωριά. Όσο οι αγώνες δεν αναφέρονταν στις εφημερίδες διέφευγαν της προσοχής των τουρκοκυπριακών αρχών. Η ανεπίσημη αυτή ελεύθερη μετακίνηση οδήγησε αυτούς τους νεαρούς να δεχτούν προτάσεις για παιχνίδια από ελληνοκυπριακές ομάδες. Έτσι άρχισαν να γίνονται αρκετά παιχνίδια ιδίως από ομάδες που δεν είχαν μεγάλες ελπίδες για συμμετοχή στο τουρκοκυπριακό πρωτάθλημα. Και τότε εμφανίστηκε η «μεγάλη ιδέα». Ένα γυμνασιόπουλο, ο Salih Kemal σκέφτηκε να διοργανώσει ένα παιχνίδι εφήβων σε παγκύπριο επίπεδο. Οι πρώτες συσκέψεις άρχισαν να γίνονται στο σπίτι του. Καθώς όμως οι μνήμες των

TMT στο θύλακα της Λευκωσίας. ο οποίος αμέσως έδωσε εντολή για την σύλληψη των 11. Ο διοικητής της πολιτοφυλακής στο θύλακα Πάφου διέταξε αμέσως την αστυνομία να συλλάβει την ενδεκάδα. Η διαταγή ήταν σύντομη και σαφής: «συλλάβετε αυτούς τους γιους της σκύλας, συλλάβετε αυτούς τους προδότες». Αν λάβει κανείς υπόψη την ηλικία των νεαρών που οι πιο πολλοί τους ήταν γύρω στα 14 - 15 εύκολα αντιλαμβάνεται ότι δεν θα μπορούσαν να κάνουν σκέψεις που θα στέφονταν ενάντια στις τουρκοκυπριακές αρχές ή ενάντια στη πολιτική στάση των Τουρκοκυπρίων. Αλλά ο Τούρκος διοικητής της πολιτοφυλακής και οι πολιτικοί ηγέτες σκέφτηκαν αλλιώς. Το γεγονός ερμηνεύθηκε πολιτικά και θεωρήθηκε ότι θα μπορούσε να έχει πολιτικές παρενέργειες αν δεν αντιμετωπιζόταν άμεσα. Καθώς οι περισσότεροι από τους 11 ήταν μαθητές στο Kurtulush Lycee, το

ραϊήτες κινήσεις για να σταματήσουν τους τουρκοκύπριους ποδοσφαιριστές να παίζουν στις ελληνοκυπριακές ομάδες. Οι τιμωρίες άρχισαν να έρχονται από την Τουρκοκυπριακή Ένωση Ποδοσφαίρου σε μορφή προστίμων των 5 λιρών που δεν ήταν ασήμαντο για την εποχή ή υποχρεωτική απουσία από αγώνες. Μαζί με τις τιμωρίες έρχονταν και οι σχετικές ειδήσεις στις εφημερίδες με τις φωτογραφίες τους, Πέντε χρόνια είχαν περάσει από το γεγονός. Αν και ΕΟΚΑ β συνέχισε να βασανίζει τους Έλληνες, οι περιορισμοί που υπήρχαν στη πράσινη γραμμή της πόλης χαλάρωσαν και οι Τουρκοκύπριοι νέοι άρχισαν να συχνάζουν στα κέντρα διασκέδασης στον ελληνικό τομέα. Αρκετοί φωτογραφήθηκαν σε ερωτικές περιπτώσεις με Λιβανέζες στα νυκτερινά κέντρα. Ιδιαίτερα το 74 οι άνθρωποι περνούσαν τη γραμμή πολύ εύκολα, χωρίς να εξετάζονται οι προθέ-

παθημάτων του 69 ήταν ακόμα ζωντανές, όλα κρατήθηκαν σε πολύ μυστικό επίπεδο. Σύντομα οι φανέλες με το εθνικό σύμβολο, το μισοφέγγαρο με το αστέρι, ήταν έτοιμες. Επιτέλους η μεγάλη μέρα έφτασε! Οι νεαροί φόρεσαν τις φανέλες κάτω από τα συνηθισμένα τους ρούχα, σε μικρές ομάδες διασταύρωσαν τη διαχωριστική γραμμή. Και πήγαν στο μεγάλο γήπεδο του ελληνοκυπριακού τομέα. Ένοιωθαν σιγουριά γιατί είχε ήδη γίνει μια συμφωνία κυρίων ότι το ματς δεν θα εμφανιζόταν στις εφημερίδες. Όταν όμως μπήκαν στο γήπεδο τους έζωσαν τα μαύρα φίδια καθώς στις κερκίδες υπήρχε αρκετός κόσμος. Τους καθησύχασαν όμως λέγοντας τους ότι οι θεατές γνώριζαν μόνο ότι έπαιζαν η πρώτη ενδεκάδα του ΑΠΟΠ εναντίον μιας άλλης για σκοπούς προπόνησης. Παρά τους φόβους που εξακολουθούσαν ωστόσο να έχουν κάποιοι Τουρκοκύπριοι ποδοσφαιριστές που δεν

Όταν όμως μπήκαν στο γήπεδο τους έζωσαν τα μαύρα φίδια καθώς στις κερκίδες υπήρχε αρκετός κόσμος. Τους καθησύχασαν όμως λέγοντας τους ότι οι θεατές γνώριζαν μόνο ότι έπαιζαν η πρώτη ενδεκάδα του ΑΠΟΠ εναντίον μιας άλλης για σκοπούς προπόνησης. Παρά τους φόβους που εξακολουθούσαν ωστόσο να έχουν κάποιοι Τουρκοκύπριοι ποδοσφαιριστές που δεν εμπιστευόνταν και τόσο τους Ελληνοκύπριους, το παιχνίδι άρχισε

εμπιστευόνταν και τόσο τους "Ελληνες, το παιχνίδι άρχισε. Οι τουρκοκύπριοι νέοι ήθελαν να κερδίσουν το παιχνίδι πάση θυσία. Ήταν όμως πολύ εκνευρισμένοι. Ένας Τουρκοκύπριος παίχτης με το παρατσούκλι Γκογκότσης έχασε από το πρώτο κιάλας λεπτό μια εύκολη μπαλιά και η ομάδα του δέχτηκε το πρώτο γκολ. Οι έντεκα του θύλακα έχασαν την αυτοπεποίθησή τους με το γρήγορο αυτό γκολ, και δέχτηκαν στη συνέχεια ακόμα δύο γκολ. Πριν το τέλος ωστόσο τα κατάφεραν και έστειλαν μια φορά την μπαλιά στα δίκτυα της αντίπαλης ομάδας. Έτσι το παιχνίδι τέλειωσε με το τιμητικό 1 - 3. Την άλλη μέρα όμως η ιστορία του 69 επανέλαβε τον εαυτό της. Οι ελληνοκυπριακές εφημερίδες κάλυψαν το γεγονός παρά τις αντίθετες διαβεβαιώσεις που είχαν δοθεί από τους Ελληνοκύπριους συνδιοργανωτές. Αμέσως ο ποδοσφαιρικός αγώνας έγινε ζήτημα πολιτικής. Οι ελληνοκυπριακή πλευρά είδε μια ακόμα απόδειξη της δυνατότητας για ειρηνική συνύπαρξη. Οι εφημερίδες μάλιστα αναφέρθηκαν σε αγκαλιά του σταυρού με το μισοφέγγαρο. Αντίθετα η τουρκοκυπριακή ηγεσία είδε μια απειλή στην πολιτική της. Η αστυνομία άρχισε και πάλι να κάνει γύρους αναζητώντας τους νεαρούς ταραξίες. Το πειθαρχικό συμβούλιο του σχολείου άρχισε κι αυτό τις δικές του έρευνες. Όμως αυτή την φορά δεν εύρισκαν καμιά μαρτυρία. Όλοι οι μαθητές κρατούσαν με πείσμα το στόμα τους κλειστό. Η στρατιωτικές αρχές στη Λευκωσία πίεζαν ωστόσο. Έπρεπε οι ένοχοι να εντοπιστούν και να αποβληθούν από το σχολείο. "Όμως εκείνο τον καιρό στην Τουρκία ήταν σε άνοδο το νεολαιίστικο κίνημα που ζητούσε ελευθερία και δημοκρατία. Στον θύλακα της Πάφου σχεδόν όλοι οι μαθητές συγκεντρώθηκαν στην αυλή του γυμνασίου τους ζητώντας να σταματήσει κάθε έρευνα. Τα πράγματα έγιναν πιο ενδιαφέροντα όταν παρουσιάστηκε εκείνες τις μέρες ακριβώς ένα δημοσίευμα στην Halkin Sesi που ανέφερε ότι στο Λήδρα Πάλας έγινε μια συνάντηση Τουρκοκυ-

πρίων και Ελληνοκυπρίων Μασόνων. Η εφημερίδα έβλεπε θετικά την συνάντηση αναφέροντας ότι ήταν καιρός οι δυο πλευρές να κοιτάξουν με περισσότερη κατανόηση η μια την άλλη. Τη μέρα λοιπόν που συνεδρίαζε το πειθαρχικό συμβούλιο του Kurtulush Lycee οι μαθητές ήταν συγκεντρωμένοι στην αυλή, απέχοντας από τα μαθήματα. Τραγουδούσαν ξανά και ξανά το δημοφιλές τραγούδι "The Calamity of Honesty" του Djem Karadja. Το ρεφρέν « σπάσε την πένα σου και τιμώρα με» κάλυψε το θύλακα. Οι καθηγητές στο πειθαρχικό συμβούλιο έσπασαν σε δυο στρατόπεδα. Οι μισοί υποστήριζαν ότι οι μαθητές παρέβηκαν τους κανονισμούς και οι άλλοι μισοί υποστήριζαν ότι οι μαθητές ήθελαν να νικήσουν τους Ελληνοκύπριους και να εκδικηθούν για τα δεινά που υπέφεραν. Διάλεξαν μάλιστα ένα φιλικό αγώνα γι' αυτό. Άλλωστε την ίδια εποχή δεν έπαιζαν επιτραπέζιο τένις οι αμερικανοί με τους Κινέζους; Η «πένα λοιπόν συνέχισε να σπάζει» στη αυλή όλο και πιο δυνατά, ιδίως όταν έφτασε η σειρά του Γκογκότση να περάσει στο πειθαρχικό. Οι φίλοι ετοίμαζαν τον αγχωμένο μαθητή για το τι θα πει και κάποιος του είχε δώσει κιάλας την Halkin Sesi, με το κείμενο που αναφέραμε πιο πάνω. Ο Γκογκότσης ήταν ο τελευταίος που έμπαινε στο πειθαρχικό αλλά τα κατάφερε να γείρει την πλάστιγγα προς την καλή πλευρά. Το κείμενο με τους Μασόνους το οποίο χρησιμοποίησε στην επιχειρηματολογία του ξέκανε καλή δουλειά. Τελικά το πειθαρχικό συμβούλιο αποφάσισε να μην επιβάλει τιμωρίες αλλά να προειδοποιήσει ότι τυχόν επανάληψη τέτοιων πράξεων θα τιμωρείτο παραδειγματικά. Οι μαθητές υποδέχτηκαν την απόφαση με ενθουσιασμό νίκης. Τελικά και το «μισοφέγγαρο και ο σταυρός» ήταν οι νικητές σε αυτή την ιστορία φιλίας και συναδελφωσης. Αυτό ήταν και το τελευταίο γεγονός στην Πάφο πριν το πραξικόπημα και την τουρκική κατοχή του νησιού που έφερε την διχοτόμηση στο κοινό σπίτι όλων των Κυπρίων. ☐

Περί απονομής ΧΑΡΙΤΟΣ

Νικόλαος Χρ. Νικολαΐδης,
Δικηγόρος - Νομικός Σύμβουλος

Πρόσφατα έχουν ειπωθεί και γραφτεί πάρα πολλά σχετικά με τις αρνήσεις του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας να γνωματεύσει υπέρ της απονομής χάριτος για την αποφυλάκιση καταδικασθέντων για αδικήματα.

Είναι η ταπεινή μου γνώμη όμως ότι πολλά από όσα έχουν ειπωθεί και γραφτεί πάσχουν από έλλειψη εμπειριστικότητας νομικής ανάλυσης. Αυτό ίσως να οφείλεται εν μέρη στο γεγονός ότι πολλοί αντικρίζουν το θέμα αυτό πρωτίστως ως κοινωνικό και κατά δεύτερον λόγω νομικό. Αυτό όμως δεν είναι σωστό διότι αυτού του είδους οι αρμοδιότητες και εξουσίες, ασκούνται βάσει του Συντάγματος, των σχετικών νόμων και νομικών αρχών και άπτονται περισσότερο της νομικής επιστήμης παρά της κοινωνιολογικής. Φυσικά δεν παραγνωρίζεται η κοινωνιολογική και κοινωνική πτυχή του θέματος. Είναι σωστό ότι η απονομή χάριτος βάσει του άρθρου 53.4 του Συντάγματος απονέμεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Κατ' ακρίβεια ο ορισμός 'απονομή χάριτος' που ευρέως χρησιμοποιείται από νομικούς και μη, είναι λανθασμένος. Βάση του άρθρου 53.4 ο Πρόεδρος (και ο Αντιπρόεδρος) δεν απονέμουν χάρη αλλά 'μειώνουσιν, αναστέλλουσιν ή μετατρέπουσιν οιαδήποτε ποινή...'. Το δικαίωμα απονομής χάριτος εξασκείται από τον Πρόεδρο ή τον Αντιπρόεδρο μόνο για άτομα καταδικασθέντα εις θάνατον. Η εξουσία προέρχεται από το άρθρο 53., 1, 2 και 3 του συντάγματος. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις ο Πρόεδρος

δεν απονέμει χάρη αλλά μειώνει, αναστέλλει ή μετατρέπει ποινές. Για τους σκοπούς όμως του παρόντος άρθρου θα χρησιμοποιηθεί ο όρος 'χάρη' για να είναι πιο κατανοητό στον αναγνώστη. Η πιο πάνω εξουσία του Προέδρου υπάρχει σε πάρα πολλές χώρες του κόσμου με διαφοροποιήσεις. Στις περισσότερες χώρες, η εξουσία απονομής χάριτος, εξασκείται από την αρμόδια πολιτική Αρχή, και στις χώρες με προεδρικό σύστημα την εξασκεί ο πρόεδρος. Από το 1998, 32 από τις 46 ανεξάρτητες χώρες της Ευρώπης έχουν πρόεδρο. Σε όλες τις χώρες (31) όπου η εξουσία απονομής χάριτος συμπεριλαμβάνεται στο σύνταγμα τους, η εξουσία εξασκείται από τον πρόεδρο. Σε 19 από αυτές τις χώρες, ο πρόεδρος δεν εξασκεί την εξουσία αυτή από κοινού με οιαδήποτε άλλη Αρχή της πολιτείας αλλά ούτε υπόκειται σε οποιοσδήποτε άλλες συνταγματικές προϋποθέσεις. 14 από τους προέδρους αυτούς εκλέγονται απευθείας από τον λαό. Σε 12 χώρες ο πρόεδρος μοιράζεται την εξουσία ή υπόκειται σε άλλες συνταγματικές προϋποθέσεις. Σε 6 από αυτές τις χώρες ο πρόεδρος εκλέγεται απευθείας από τον λαό και στις υπόλοιπες 6 από την βουλή. Γενικά ομιλώντας, καινούργια συντάγματα, προνοούν ορισμένους ελέγχους επί της εξουσίας απονομής χάριτος. Αυτό συνά-

Βάση του άρθρου 53.4 ο Πρόεδρος (και ο Αντιπρόεδρος) δεν απονέμουν χάρη αλλά 'μειώνουσιν, αναστέλλουσιν ή μετατρέπουσιν οιαδήποτε ποινή...'. Το δικαίωμα απονομής χάριτος εξασκείται από τον Πρόεδρο ή τον Αντιπρόεδρο μόνο για άτομα καταδικασθέντα εις θάνατον. Η εξουσία προέρχεται από το άρθρο 53., I, 2 και 3 του συντάγματος. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις ο Πρόεδρος δεν απονέμει χάρη αλλά μειώνει, αναστέλλει ή μετατρέπει ποινές.

δει με την πρόσφατη τάση 'ημιπροεδρίας' στην Ευρώπη, με συστήματα διπλής εκτελεστικής εξουσίας ή με πρωθυπουργό και πρόεδρο (α).

Στις Ηνωμένες Πολιτείες τις Αμερικής η εξουσία της Προεδρικής χάρις δεν προϋποθέτει καν την οποιαδήποτε γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα παρόλο που ο Πρόεδρος συνήθιζε ιστορικά να βασίζεται στην γνώμη του Γενικού Εισαγγελέα. Η συνήθεια αυτή τώρα έχει ατονήσει (β).

Παρόλο που το Κυπριακό νομικό σύστημα σε μεγάλο βαθμό πηγάζει από το Αγγλοσαξονικό, οι εξουσίες του προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας περί της απονομής χάριτος δεν εξασκούνται κατά τον ίδιο τρόπο όπως στην Αγγλία. Για παράδειγμα στην Αγγλία 'Βασιλική προνομιά' χα χάρη' δύναται να απονεμηθεί πριν ή μετά την καταδίκη, (γ) ενώ στην Κύπρο η αναστολή ποινικής δίωξης εμπίπτει στην διακριτική ευχέρεια του Γενικού Εισαγγελέα βάση του άρθρου 113.2 του Συντάγματος. Ακόμα μια διαφορά με τις αντίστοιχες εξουσίες του Βρετανικού Στέμματος είναι η προϋπόθεση της σύμφωνου γνώμης του Γενικού και Βοηθού Γενικού Εισαγγελέως της Δημοκρατίας. Στην Αγγλία δεν ισχύει τέτοια προϋπόθεση (δ).

Όσον αφορά την αντίστοιχη εξουσία του Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας, αυτή ασκείται με βάση την γνώμη του Συμβουλίου Χαρίτων και τη σύμφωνη ή διάφορη με αυτή πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης (άρθρο 47 του Συντάγματος) (ε).

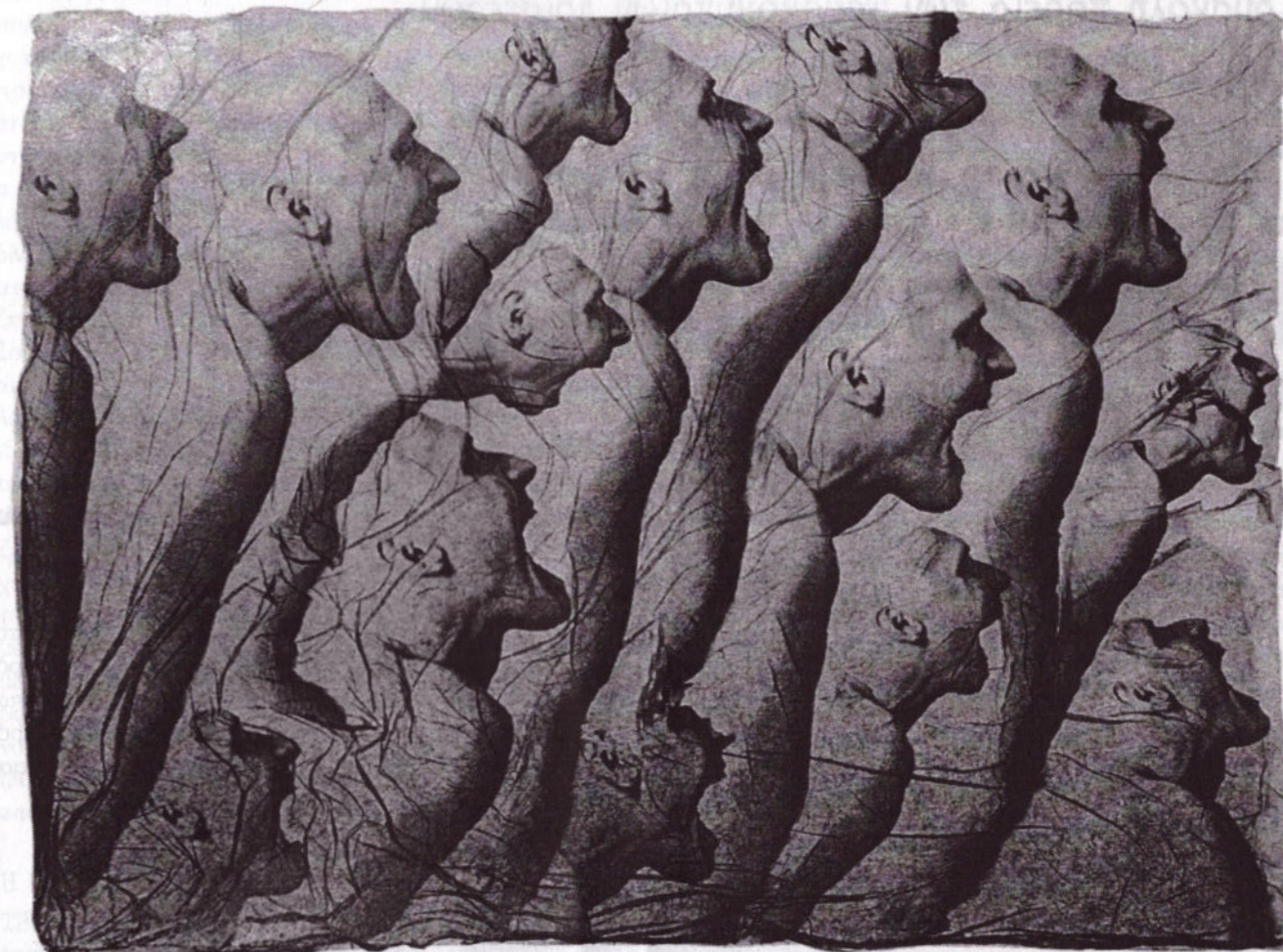
Όπως ανέφερα πιο πάνω στην Κύπρο το άρθρο 53.4 του Συντάγματος προνοεί ότι κατά την άσκηση των εξουσιών του Προέδρου και Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας για την μείωση, αναστολή ή μετατροπή οιασδήποτε ποινής επιβληθείσας υπό οιοδήποτε δικαστήριο στην Δημοκρατία πρέπει να δοθεί η σύμφωνη γνώμη του γενικού εισαγγελέως της Δημοκρατίας και του βοηθού γενικού εισαγγελέως. Το λεκτικό του εν λόγω άρθρου, είναι ξεκάθαρο: 'κατόπιν σύμφωνου γνώμης...' και δεν χωρεί αμφισβήτηση. Είναι επιτακτικό να υπάρχει η σύμφωνη γνώμη και όχι προαιρετικό. Αυτό εξάλλου γίνεται φανερό με μια απλή εφαρμογή των κανόνων ερμηνείας των νόμων. Εις τις παραγράφους, 2 και 3

του ίδιου άρθρου όπου ρυθμίζεται η απονομή χάριτος σε θανατοποινίτες δεν προνοείται η σύμφωνη ή η οποιαδήποτε γνώμη του Γενικού και Βοηθού Γενικού Εισαγγελέως. Περαιτέρω εάν δεν υπήρχε πρόθεση να είναι αναγκαία η σύμφωνη γνώμη του Γενικού και του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα δεν θα συμπεριλαμβανόταν η λέξη 'συμφώνου' και θα απαιτούνταν μόνο η γνώμη του όπως συμβαίνει με το άρθρο 47 του Ελληνικού Συντάγματος. Ακόμα και τα άρθρα 47(θ) και 48(ιγ) του Κυπριακού Συντάγματος παραπέμπουν στο άρθρο 53 και ως εκ τούτου δεν ευσταθεί το επιχείρημα ότι βάση των άρθρων 47(θ) και 48(ιγ) η απονομή χάριτος είναι η αποκλειστική εξουσία του Προέδρου της Δημοκρατίας και ως εκ τούτου δεν είναι αναγκαία η σύμφωνη γνώμη του Γενικού και του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα.

Το Κυπριακό Σύνταγμα είναι ξεκάθαρο (ζ) και όλες οι συζητήσεις περί των εξουσιών του Προέδρου και του Γενικού Εισαγγελέα για την αναστολή ποινών είναι αχρείαστες.

Ακόμα και το σημείο τριβής μεταξύ του Γενικού και του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέως είναι ξεκάθαρο. Η λέξη 'και' στο άρθρο 53.4 του Συντάγματος μετά την αναφορά της παραγράφου στον Γενικό Εισαγγελέα, δεν αφήνει αμφιβολίες, ότι είναι αναγκαία η σύμφωνη γνώμη του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέως. (ζ). Όμως από την στιγμή που ο κύριος Νικήτας αποφάσισε να μην γνωματεύσει υπέρ την αναστολής της ποινής των φυλακισμένων οι οποίοι συμπεριλαμβάνονταν στην λίστα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, η γνωμάτευση του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα ήταν αχρείαστη. Και αυτό διότι έστω και εάν ο Βοηθός γνωμάτευε υπέρ της αποφυλάκισης, η αρνητική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα θα εμπόδιζε την αποφυλάκιση τους. Ως εκ τούτου κατά την γνώμη μου ο κύριος Νικήτας δεν έχει υπερβεί των εξουσιών του αλλά αυτό θα συνέβαινε εάν γνωμάτευε υπέρ της απονομής χάριτος και δεν ζητούνταν και η γνώμη του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα.

Τέλος για να μπορέσουμε να κρίνουμε εάν το κοινωνικό στοιχείο δεν ελήφθη επαρκώς υπ' όψη από τον Γενικό Εισαγγελέα στην άσκηση των αρμοδιοτήτων του θα

πρέπει να γνωρίζουμε με πιο τρόπο υπεβλήθησαν οι λίστες από το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Κατά κανόνα όταν υποβάλλονται προτάσεις για την απονομή χάριτος, πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένες και να παρέχουν όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες που να συνηγορούν υπέρ της αποφυλάκισης του κάθε φυλακισμένου. Χωρίς να γνωρίζω λεπτομέρειες, εάν οι λίστες του Υπουργείου Δικαιοσύνης δεν περιείχαν τις απαιτούμενες πληροφορίες αλλά απλώς παρήταν σειρά ονομάτων και γενικεύσεις χωρίς ουσιαστικές πληροφορίες για τον

κάθε προτεινόμενο, τότε πολύ σωστά ο κύριος Νικήτας τις απέρριψε. Για να είμαστε δίκαιοι και να κρίνουμε σωστά θα πρέπει να έχουμε τις απαιτούμενες πληροφορίες και να γνωρίζουμε πως ενήργησε και το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Θα πρέπει να έχουμε υπ' όψη μας τι είδους λίστες υπεβλήθησαν στον κύριο Νικήτα κάτι που δεν είναι δυνατόν.

Από νομικής πλευράς όμως, ο Γενικός Εισαγγελέας δεν έχει υπερβεί των αρμοδιοτήτων του, και έπραξε ως εδίκαιου βάσει του Συντάγματος. Ο κύριος Νικήτας είναι ένας πεπειραμένος νομικός με

πολλά χρόνια υπηρεσίας στα Δικαστήρια μας. Δεν πιστεύω ότι η άρνηση του εδόθη χωρίς την δέουσα νομική μελέτη και ανάλυση. Επαναλαμβάνω ότι πριν να κρίνουμε θα πρέπει να γνωρίζουμε. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, είναι και αυτός πεπειραμένος νομικός και δικηγόρος και είναι σε θέση να γνωρίζει εάν οι διαφωνούντες αξιωματούχοι έχουν υποπέσει σε νομικά και κοινωνικά λάθη. Εμείς το μόνο που μπορούμε να κάνουμε είναι να υποθέσουμε και να προβαίνουμε σε συμπεράσματα χωρίς τα απαιτούμενα στοιχεία. **Ε**

(α) Presidential Power Unbound : A Comparative Look at Presidential Pardon Power by Jody C. Baumgartner, International College in Beijing, and Mark H. Morris, Miami University, Politics & Policy, Volume 29 No. 2, June 2001, σελ. 213.

(β) 'PRESIDENT'S DUTY TO BE MERCIFUL, OF PARDONS, POLITICS AND COLLAR BUTTONS : REFLECTIONS ON THE PRESIDENT'S DUTY TO BE MERCIFUL' 1. Shore up the Attorney General's Advisory Role', by Margaret Love, Λέκτορας της Νομικής, The Catholic University of America, Reprinted from 2000 FORDHAM URBAN JOURNAL.

(γ) 'Constitutional and Administrative Law' fifth edition by O. Hood Phillips, Sweet & Maxwell, σελ. 330, 'The prerogative of mercy'.

(δ) 'Constitutional Law, outline of the Law and Practice of the Constitution, including Central and Local Government- the citizen and the state and Administrative Law' seventh edition, by E. C. S. Wade & A. W. Bradley, σελ. 317 'The Prerogative of Pardon'.

(ε) 'Σύνταγματικό Δίκαιο' I, Δημήτρης Θ. Τσάτσος, Δεύτερη αναθεωρημένη έκδοση, έκδοση Αντ. Ν. Σάκκουλα σελ. 352 και 353 παρα. αρ. 5 και www.uwgreek.com.

(ζ) βλ. και 'Σύνταγμα Κυπριακής Δημοκρατίας' Ανδρέα Λοΐζου, Λευκωσία 2001, σελ. 291.

Η δύσκολη πορεία των Τουρκοκυπρίων Αριστερών

Μέρος 4:

Οι δολοφονίες Τουρκοκυπρίων Αριστερών

Του Ahmet An

Στα τέλη του 1954, υπήρχαν περίπου 1500 εργαζόμενοι Τουρκοκύπριοι οργανωμένοι στην ΠΕΟ. Εν τω μεταξύ, η ΠΕΟ είχε αρχίσει να δημοσιεύει για τους Τουρκοκυπρίους μέλη της συχνά ανακοινώσεις στα τουρκικά και ένα μηνιαίο "Δελτίο των Εργαζομένων" (Isçi Bulteni). Προγραμματίστηκε ακόμη η έκδοση μιας εβδομαδιαίας εφημερίδας των συνδικάτων με τίτλο "Εργατική Φωνή" (Isçinin Sesi). Το σχλεδιο αυτό όμως εγκαταλείφθηκε γιατί παρουσιάστηκε μια άλλη εφημερίδα της Αριστεράς η εβδομαδιαία "Inkilarci" (Revolutioner). Το πρώτο της φύλλο παρουσιάστηκε στις 13 Σεπτεμβρίου 1955.

Η εφημερίδα "Inkilarci" μπόρεσε να εμφανιστεί μόνο 14 εβδομάδες και έγινε η φωνή των εργαζομένων με άρθρα και ειδήσεις για όλα τα σημαντικά κοινωνικά και οικονομικά θέματα εκείνων των ημερών. Αλλά στις 14 Δεκεμβρίου 1955 η βρετανική αποικιακή κυβέρνηση κήρυξε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, και η εφημερίδα έκλεισε όπως και ο «Νέος Δημοκράτης», η καθημερινή εφημερίδα του ΑΚΕΛ. Το ΑΚΕΛ και λίγο αργότερα οι αριστερές αγροτικές νεολαιίστικες και γυναικείες οργανώσεις κηρύχθηκαν εκτός νόμου και πολλοί αριστεροί στάλθηκαν στις φυλακές. "Όπως μπορεί να γίνει κατανοητό από το άρθρο "Απειλή", που δημοσιεύθηκε στο τελευταίο φύλλο του "Inkilarci" στις 12 Δεκεμβρίου 1955, η τότε ηγεσία των Τουρκοκυπρίων και οι παράνομες οργανώ-

σεις της έστειλαν απειλητικές επιστολές στη συντακτική ομάδα του "Inkilarci" στις οποίες υπήρχαν προτάσεις όπως "σταματήστε την έκδοση του Inkilarci, αλλιώς θα σκοτωθείτε, το κεφάλι σας θα συνθλιβεί".

ΤΜΤ: Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΠΕΙΛΩΝ

Μετά που οι Τ/Κ και Ε/Κ εργαζόμενοι βάδισαν μαζί την 1η Μαΐου 1958 και δήλωσαν την αποφασιστικότητά τους στην κοινή προσπάθεια ενάντια στον ιμπεριαλισμό και την αποικιοκρατία, η ΤΜΤ (Τουρκική Οργάνωση Αντίστασης) έβγαλε μια ανακοίνωση ζητώντας την παραίτηση των Τουρκοκυπρίων εργαζομένων από το Ε/Κ συνδικάτο, τη ΠΕΟ και προειδοποίησε ότι εκείνοι που συνεργάζονται με τους Ελληνοκύπριους θα τιμωρούνταν. Οι τουρκοκυπριακές εφημερίδες εκείνων των ημερών ήταν γεμάτες από δηλώσεις παραίτησης από την ΠΕΟ. Η πρώτη τρομοκρατική επίθεση έγινε στις 22 Μαΐου 1958 με την απόπειρα δολοφονίας του Ahmet Sadi, του επικεφαλής του τουρκικού τμήματος της ΠΕΟ. Αργότερα στις 24 Μαΐου δολοφονήθηκε ο Fazıl Onder, ο εκδότης της εφημερίδας "Inkilarci". Άλλοι προοδευτικοί Τουρκοκύπριοι σκοτώθηκαν ή πληγώθηκαν στη Λευκωσία και τη Λεμεσό.

Την ίδια ώρα που η Τουρκία και η ηγε-

σία των Τουρκοκυπρίων συνέχιζαν την πολιτική τους για να πείσουν ότι η διχοτόμηση ήταν η μόνη λύση στο κυπριακό ζήτημα, οι Τ/Κ και οι Ε/Κ Αριστεροί σήκωναν τη φωνή τους ενάντια στο διαχωρισμό. Παραδείγματος χάριν ο κλάδος Τ/Κ του ΑΚΕΛ σε μια επιστολή του της 19ης Ιανουαρίου 1957, που δίνεται στον καθ. Nihat Erim που ήταν στην Κύπρο εκείνο το διάστημα, τονίζεται ότι ο κυπριακός λαός Τ/Κ και Ε/Κ ζουν μαζί σ' αυτά τα χώματα από αιώνες και αποτελούν αδιαίρετο σύνολο. Ανέπτυξαν ακόμα την θέση ότι "Η ιδέα του διαχωρισμού του νησιού είναι ανεφάρμοστη και δεν μπορεί να αποτελέσει την τελική λύση στο κυπριακό ζήτημα επειδή οι άνθρωποι δεν ζουν σε χωριστές περιοχές. Θα καταλήξει το κυπριακό ζήτημα τόνιζαν σ' ένα πρόβλημα μετατόπισης ανθρώπων. Η ιστορία μας έχει διδάξει ποια συμφέροντα μπορούν να εξυπηρετήσουν. τέτοια γεγονότα

(Nihat Erim "Cyprus as I have known and seen" Άγκυρα 1975, σελ.55-57)

Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Η ίδρυση της ανεξάρτητης Δημοκρατίας της Κύπρου το 1960 ήταν έξω από τα αιτήματα των Ελληνοκυπρίων εθνικιστών για την Ένωση και των Τουρκοκυπρίων εθνικιστών για το Ταξίμ. (διαμοιρασμό). Αποτελεί την έναρξη μιας νέας περιόδου. Οι δημοκράτες που συνέχισαν την προσπάθειά τους για τη δημοκρατία ενάντια στη διαχωριστική ηγεσία των Τουρκοκυπρίων, ίδρυσαν στις 27 Σεπτεμβρίου το Τουρκικό Ρεπουμπλικανικό Κόμμα. Προηγήθηκε η έκδοση από τις 16 Αυγούστου ημέρα της ίδρυσης της Κυπριακής Δημοκρατίας της εβδομαδιαίας εφημερίδας "Cumhuriyet" (Δημοκρατία - Republic). Εκείνοι οι κύκλοι που ενοχλήθηκαν από τις δημοσιεύσεις της "Cumhuriyet" η οποία καλούσε στην τουρκοκυπριακή κοινότητα σε επαγρύπνηση, οργάνωσαν τη δολοφονία του Ahmet M. Gurkan (35 ετών) και του Ayhan M. Hikmet (33 ετών) τη νύχτα της 23ης Απριλίου 1962. Το πρωί αυτής της μέρας η "Cumhuriyet" στο 89ο τεύχος της έδινε ενδείξεις για

τους υπεύθυνους της ανατίναξης δύο μουσουλμανικών τζαμιών στον ελληνοκυπριακό τομέα της Λευκωσίας. Αυτή η δεύτερη πράξη τρομοκρατίας ενάντια στους δημοκράτες που αντιμεύχονταν την χωριστική πολιτική της ηγεσίας των Τουρκοκυπρίων έβαλε την τουρκοκυπριακή κοινότητα σε μια νέα περίοδο καταστολής και φόβου που επιδεινώθηκαν σημαντικά με την έναρξη των διακοινοτικών συγκρούσεων το Δεκέμβριο του 63. Ο Dr İhsan Ali, που ήταν ένας από τους συντάκτες της εφημερίδας "Cumhuriyet", έκανε μια δήλωση στην ελληνοκυπριακή εφημερίδα «Φιλελεύθερος» επισημαίνοντας ότι θα έκαναν ό,τι μπορούσαν προκειμένου να συνεχιστεί η έκδοση της Cumhuriyet, αλλά αυτό δεν πραγματοποιήθηκε.

Η δολοφονία του Dervis ali Kavazoglu, Τουρκοκύπριου μέλους της Κεντρικής Επιτροπής του ΑΚΕΛ, τον Απρίλιο του 1965 μαζί με το συνδικαλιστή και φίλο του Κώστα Μισιαούλη, αποτέλεσε το τρίτο κύμα τρόμου. Από εκείνη την στιγμή και μετά η πολιτική έμεινε εντελώς στο μονοπάλιο της τουρκοκυπριακής ηγεσίας.

Μετά από το πρώτο εξάμηνο του 1968, οι διακοινοτικές σχέσεις άρχισαν να μαλακώνουν και η διαδικασία των διαπραγματεύσεων ξανάρχισε. Οι αντιπολιτευτικές δυνάμεις των Τουρκοκυπρίων ενέτειναν και πάλι την προσπάθειά τους. Τα πιο σημαντικά γεγονότα ήταν η ίδρυση του συνδικάτου των Τούρκων δασκάλων της δημοτικής εκπαίδευσης της Κύπρου το Σεπτέμβριο του 1968. (θα μετονομαστεί αργότερα σε ΚΤΟΣ) και η ίδρυση του Τουρκικού Ρεπουμπλικανικού Κόμματος τον Δεκέμβριο του 1970.

ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΧΩΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ

Μετά από το χωρισμό του νησιού με τα γεγονότα τον Ιουλίου του 1974, οι Τουρκοκύπριοι συγκεντρώθηκαν στο Βορρά και διαμόρφωσαν διάφορα πολιτικά κόμματα, συνδικάτα και συνδέσμους. Οι αγώνες στο αριστερό πολιτικό φάσμα είναι γνωστές με τις επιτυχίες και τις αποτυχίες τους.

Εάν εξετάζουμε την εικόνα στην τελευταία περίοδο, βλέπουμε τα εξής:

Σύμφωνα με την «επετηρίδα 1991 Διεθνείς Κομμουνιστικές Σχέσεις» "αν και το ΑΚΕΛ δεν εγκαταλείφθηκε από όλους τους Τουρκοκύπριους, το κόμμα προτίμησε να μην είναι ενεργό στο Βορρά, λόγω των δυσκολιών επαφής μέσα από την πράσινη γραμμή..

Υπάρχουν τρία αριστερά τουρκοκυπριακά κόμματα: το Δημοκρατικό Τουρκικό Κόμμα, το Κοινοτικό Κόμμα Απελευθέρωσης και το Νέα Κύπρος.. Τα τρία αριστερά κόμματα υπερασπίζονται μια ομοσπονδιακή λύση για το πρόβλημα της Κύπρου και θεωρούν ότι η επαναπροσέγγιση είναι ένα εργαλείο γι' αυτό το σκοπό. Σύμφωνα με τον πρώην ηγέτη του Ρεπουμπλικανικού κόμματος "τα τρία αριστερά κόμματα είναι ιδιόμορφα και κανένα από αυτά δεν είναι αντίγραφο οποιουδήποτε κόμματος στο Νότο της Κύπρου ή οποιουδήποτε άλλου κόμματος στον κόσμο." (Πληροφορίες του Thomas W. Adams, από Ozker Ozgur στις 6 Νοεμβρίου 1990)

Στην επετηρίδα του 1990, υπάρχει η ακόλουθη αξιολόγηση της τουρκοκυπριακής Αριστεράς.

"Εάν μια ημέρα το βόρειο τμήμα και ο νότος της Κύπρου επανασυνδεθούν κάτω από μια ομοσπονδιακή Δημοκρατία, μπορεί να υπολογιστεί ότι η ενωμένη δύναμη των αριστερών κομμάτων των δύο κοινοτήτων μπορεί να σχηματίσει πλειοψηφία κατά τη διάρκεια μιας προεδρικής εκλογής.

Αυτός ο φόβος του αμερικανικού ιμπεριαλισμού που διατυπώνεται στην επετηρίδα του 1989 για πρώτη φορά και εδώ πιο ανοιχτά, εξηγεί γιατί οι ΗΠΑ ακολουθούν μια πολιτική συνομοσπονδιακής λύσης βασισμένη σε δύο κράτη και τη διχοτόμηση του νησιού. Εξηγεί επίσης τις ρίζες της πολιτικής ηγεσίας των Τουρκοκυπρίων που διαδίδει την εχθρότητα έναντι των Ελληνοκυπρίων και εμποδίζει την επαφή ανάμεσα στις δύο κοινότητες. (Α.Αν, Η αντιμετώπιση της τουρκοκυπριακής Αριστεράς από τις ΗΠΑ Sosyalist Gozlem, Οκτώβριος 1993, Νο.:5)

Στο επόμενο τεύχος ακολουθεί το 5ο και τελευταίο μέρος της ενότητας.

Ένας κόσμος απορία

Του Εντουάρντο Γκαλεάνο

Οι εξωγήινοι έχουν απορίες

Μια ομάδα εξωγήινων επισκέφθηκε πρόσφατα τον πλανήτη μας...

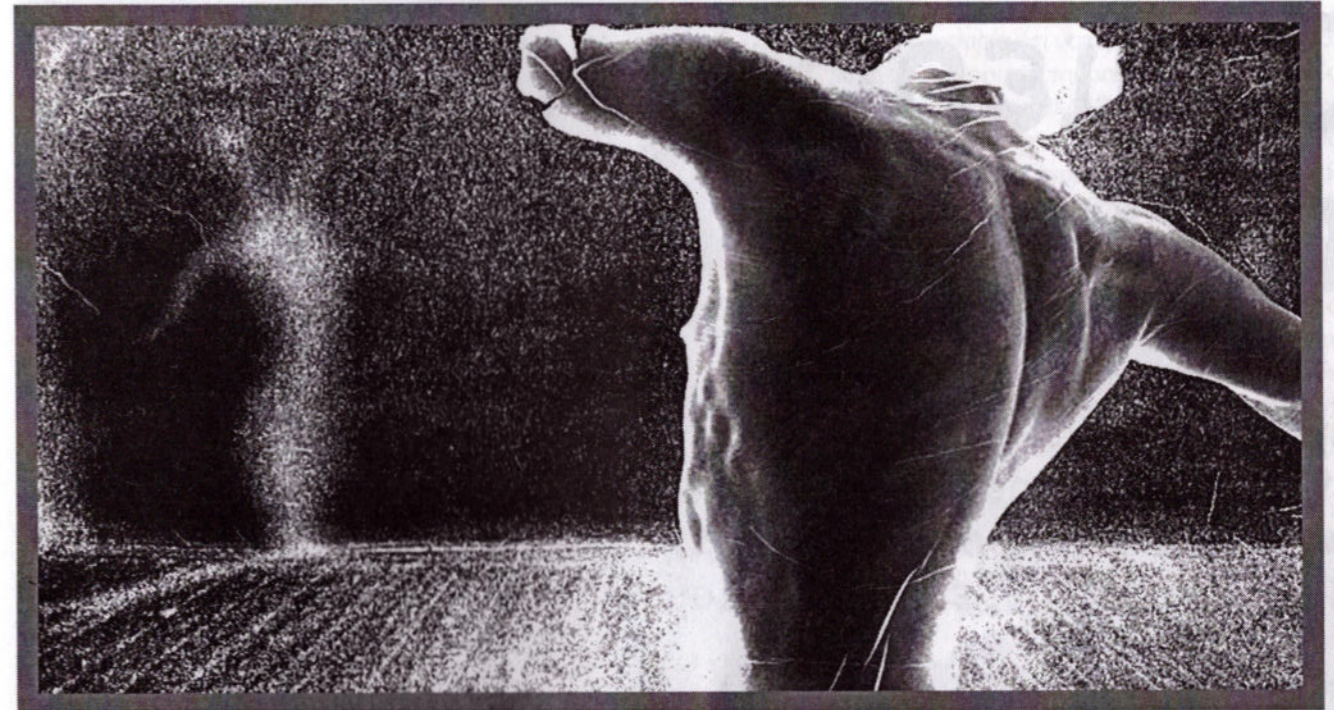
Ο ουρουγουανός συγγραφέας Εντουάρντο Γκαλεάνο κατέγραψε τα ερωτήματα και τις πολλές απορίες τους

Μια

ομάδα εξωγήινων επισκέφθηκε πρόσφατα τον πλανήτη μας. Ήθελαν να μας γνωρίσουν από απλή περιέργεια ή ποιος ξέρει με ποια κρυφή πρόθεση. Οι εξωγήινοι άρχισαν από εκεί από όπου ήσαν υποχρεωμένοι να αρχίσουν. Αρχισαν την εξερεύνηση μελετώντας τη χώρα που είναι το νούμερο ένα σε όλα, ακόμη και στο δείκτη των διεθνών τηλεφωνικών γραμμών: εξουσία που την υπακούουν, παράδεισος που τον φθονούν, μοντέλο που το μιμείται ολόκληρος ο κόσμος. Αρχισαν από εκεί, προσπαθώντας να κατανοήσουν αυτόν που διοικεί, για να κατανοήσουν έπειτα αυτούς που διοικούνται. Έφτασαν σε περίοδο εκλογών. Οι πολίτες μόλις που τελείωναν με την ψηφοφορία και το παρατεταμένο γεγονός είχε κρατήσει τον κόσμο ολόκληρο σε αγωνία, σαν να εκλεγόταν ο πρόεδρος του πλανήτη. Η αντιπροσωπεία των εξωγήινων έγινε δεκτή από τον απερχόμενο πρόεδρο. Η συνομιλία έγινε στο οβάλ γραφείο του Λευκού Οίκου, που τώρα ανοίγουν μόνο για τους επισκέπτες από το αστρικό διάστημα προκειμένου να αποφεύγονται τα σκάνδαλα. Ο άνθρωπος, που τώρα ολοκλήρωνε τη θητεία του, απάντησε χαμογελαστός στα ερωτήματα. Οι εξωγήινοι ήθελαν να μάθουν αν το πο-

λιτικό σύστημα της χώρας ήταν μονοκομματικό, γιατί είχαν δει μόνο δύο υποψήφιους στην τηλεόραση και οι δύο τους έλεγαν τα ίδια πράγματα. Είχαν όμως και άλλες ανησυχίες. Γιατί χρειαστήκατε πάνω από ένα μήνα για να μετρήσετε τις ψήφους; Θα δεχτείτε τη βοήθειά μας για να ξεπεράσετε αυτήν την τεχνολογική καθυστέρηση; Γιατί δεν ψηφίζει πλέον πάνω από το μισό του ενήλικου πληθυσμού; Γιατί το άλλο μισό αδιαφορεί εντελώς γι' αυτό; Γιατί νικάει όποιος έρχεται δεύτερος; Γιατί χάνει ο υποψήφιος που έχει 328.696 ψήφους περισσότερους; Η δημοκρατία δεν είναι η κυβέρνηση της πλειοψηφίας; Ένα άλλο αίνιγμα τους απασχολούσε: Γιατί οι άλλες χώρες δέχονται αυτή η χώρα να τους δίνει μαθήματα δημοκρατίας, να τους υπαγορεύει κανόνες και να επιτηρεί τις εκλογές των άλλων; Μήπως επειδή αυτή η χώρα τους τιμωρεί όταν δεν συμπεριφέρονται όπως πρέπει; Οι απαντήσεις τους προκάλεσαν ακόμη περισσότερες απορίες. Ωστόσο, συνέχισαν να ρωτάνε. Τους γεωγράφους: γιατί ονομάζεται Αμερική μια χώρα που είναι μια από τις τόσες της αμερικανικής ηπείρου; Τους αθλητικούς παράγοντες: γιατί το εθνικό πρωτάθλημα του μπέιζμπολ ονομάζεται παγκόσμιο πρωτάθλημα; Τους στρατιωτικούς ηγέτες: γιατί το υπουργείο του πολέμου ονομάζε-

ται υπουργείο Άμυνας σε μια χώρα που δεν βομβαρδίστηκε ποτέ από κανένα, ούτε και δέχτηκε εισβολή από κανένα; Τους κοινωνιολόγους: γιατί μια κοινωνία τόσο ελεύθερη έχει τους περισσότερους κρατούμενους στον κόσμο; Τους ψυχολόγους: γιατί μια κοινωνία τόσο υγιής καταναλώνει τα μισά από τα ψυχοφάρμακα που παράγονται από ολόκληρο τον πλανήτη; Τους διαιτολόγους: γιατί ο πιο μεγάλος αριθμός παχύσαρκων βρίσκεται σε αυτή τη χώρα που υπαγορεύει το μενού σε όλους τους άλλους; Αν οι εξωγήινοι ήσαν απλοί γήινοι, αυτό το παράλογο ερωτηματολόγιο θα είχε κακό τέλος. Στην καλύτερη των περιπτώσεων θα τους έκλειναν κατάμουτρα την πόρτα. Η υπομονή έχει και όρια. Ωστόσο, συνέχισαν να απορούν, χωρίς να προκαλέσουν μίαν υποψία απρέπειας, αγένειας ή υπερβολικής ενόχλησης. Και ρώτησαν τους επιτελείς της εξωτερικής πολιτικής: αν απειλείστε από τρομοκράτες εχθρούς, όπως το Ιράκ, το Ιράν και τη Λιβύη, γιατί τότε ψηφίσατε μαζί με το Ιράκ, το Ιράν και τη Λιβύη ενάντια στη δημιουργία του διεθνούς ποινικού δικαστηρίου, που γεννήθηκε για να τιμωρεί την τρομοκρατία; Και θα θέλαμε να ξέρουμε: αν έχετε κοντά σας ένα νησί, όπου συναντάει κανείς τον τρόπο της κομμουνιστικής κόλασης, γιατί δεν οργανώνετε εκδρομές αντι-

να απαγορεύετε τα ταξίδια; Και ρωτάμε αυτούς που υπέγραψαν τη συμφωνία για το ελεύθερο εμπόριο: αν τα σύνορα με το Μεξικό είναι ανοιχτά, γιατί ένας εργάτης τη μέρα πεθαίνει προσπαθώντας να τα διασχίσει; Τους ειδικούς του εργατικού δικαίου: γιατί τα McDonald's και τα Wall-Mart απαγορεύουν τα συνδικάτα εδώ και σε κάθε άλλη χώρα στην οποία λειτουργούν; Τους οικονομολόγους: γιατί, αν η οικονομία διπλασιάστηκε στα τελευταία είκοσι χρόνια, η πλειοψηφία των εργαζομένων κερδίζει λιγότερα και εργάζεται περισσότερο από πριν; Και ρωτούσαν αυτούς που προστατεύουν τη δημόσια υγεία: γιατί απαγορεύετε στους ανθρώπους να καπνίζουν, όταν τα αυτοκίνητα και τα εργοστάσια καπνίζουν ελεύθερα; Το στρατηγό που διευθύνει τον πόλεμο ενάντια στα ναρκωτικά: γιατί οι φυλακές είναι γεμάτες τοξικομανείς και άδειες από τραπεζίτες που ξεπλένουν τα ναρκωδολάρια; Τους ηγέτες του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και της Παγκόσμιας Τράπεζας: αν αυτή η χώρα έχει το υψηλότερο εξωτερικό χρέος του πλανήτη, περισσότερο από όσο έχουν όλοι οι άλλοι μαζί, γιατί δεν την υποχρεώνετε να κόψει τις δημόσιες δαπάνες και να καταργήσει τα επιδόματα βοήθειας; Το κάνετε μήπως

επειδή πρέπει να φέρεστε ευγενικά σε αυτούς που σας μοιάζουν; Τους πολιτειολόγους: γιατί εδώ αυτοί που κυβερνούν μιλούν συνέχεια για ειρήνη, ενώ αυτή η χώρα πουλάει τα μισά από τα όπλα όλων των πολέμων; Και τους ειδικούς του περιβάλλοντος: γιατί εδώ αυτοί που κυβερνούν μιλούν πάντοτε για το μέλλον του κόσμου, ενώ αυτή η χώρα προκαλεί τη μισή από τη μόλυνση που σκοτώνει το μέλλον του κόσμου; Όσο περισσότερες εξηγήσεις δέχονταν, τόσο λιγότερο καταλάβαιναν. Η αποστολή διήρκεσε λίγο. Οι εξωγήινοι άρχισαν την επίσκεψή τους με την κυρίαρχη δύναμη και με αυτήν θα την τελειώσουν. Η κανονικότητα της εξουσίας δεν ενδιέφερε αυτούς τους τουρίστες. ■

Βεγέλασα τις παγίδες σου ω μοίρα
Έκλεισαν όλους τους δρόμους
απ' όπου μπορούσες να με φτάσεις.
Δεν θα αφεθούμε να νικηθούμε,
Ούτε από σένα ούτε από καμιά κακιά δύναμη.
Κι' όταν η ώρα της αναπόφευκτης αναχώρησης
θα σημάνει, η περιφρόνηση μας
για κείνους που μάταια αγχιστρώνονται
στην ύπαρξη, θα ζεσπάσει στ' ωραίο τραγούδι:
Ω πόσο άξια ζήσαμε!

Επίκουρος

Ο Αμερικανός τρομοκράτης

Του John Pilger *

Ξεχάστε τον Χάττον. Δεν πρόκειται να αποκαλύψει αυτό που δεν θέλουν να ξέρετε οι αρχές των ΗΠΑ και του Ηνωμένου Βασιλείου: ότι αρρώστιες από τη ραδιενέργεια που προκαλούν τα όπλα ουρανού, είναι συνηθισμένες πια στο Ιράκ.

Η καταστροφή στο Ιράκ αποσαθρώνει το καθεστώς του Μπλαιρ. Ο ίδιος ο Μπλαιρ εμφανίζεται αποστασιοποιημένος από τη πραγματικότητα όσο ποτέ. Η τελευταία του χαζομάρα για την «ανακάλυψη εργαστηρίων ενός τεράστιου συστήματος μυστικών όπλων», που ακόμα και ο αμερικανός αντιβασιλέας στο Ιράκ ειρωνεύτηκε, θα ήταν εκπληκτική, αν δεν επρόκειτο απλώς για άλλη μια από τις ανούσιες προσπάθειες του να δικαιολογήσει το έγκλημά του εναντίον της ανθρωπότητας. (Το δικό του έγκλημα καθώς κι εκείνο του George Bush που σαφώς καθορίζονται ως «υπέρτατα» στις αποφάσεις [του δικαστηρίου] της Νυρεμβέργης).

Δεν είναι αυτό που οι φύλακες της πίστης σας θέλουν να γνωρίζετε. Ο Λόρδος Χάττον, ο οποίος σύντομα θα αποφανθεί για την υπόθεση Kelly, θα προσφέρει τον πιο αποτελεσματικό περισπασμό, ακριβώς όπως έκανε και ο δικαστής Λόρδος Σκωτ με την έκθεσή του για την αποστολή όπλων στο Ιράκ, πριν δέκα σχεδόν χρόνια, διασφαλίζοντας έτσι ότι τα ανώτατα στρώματα της πολιτικής ελίτ θα απέφευγαν να κατηγορηθούν για εγκλήματα. Βέβαια δεν ήταν στην «ανάθεση» του Χάττον η ανασχόληση με την εγκληματική σφαγή στο Ιράκ. Έτσι θα διανέμει απλώς την ευθύνη για το μαρτύριο και το θάνατο κάποιου ανθρώπου, έχοντας ξεκάθαρα και σκανδαλωδώς επιλέξει να μη καλέσει και να

αντεξετάσει τον Μπλαιρ. Και τούτο παρόλο που ο Μπλαιρ στη διάρκεια της εμφάνισής του ενώπιον του Χάττον, είχε αποκαλύψει ότι είχε πει ψέμματα, αρνούμενος «εμφαντικά» ότι είχε να κάνει με την «έξοδο» του Δρος Ντέιβιτ Κέλλυ.

Αλλά και άλλοι φύλακες βρίσκονταν επιμελώς και αδιαλήπτως επί το έργον. Η αλήθεια της αντίδρασης της κοινής γνώμης, σε μια παράνομη και απρόκλητη εισβολή, που βρήκε την έκφραση της μέσα από τη μεγαλύτερη διαδήλωση της σύγχρονης Ιστορίας, αναθεωρείται επειγόντως. Σ' ένα αποχαιρετιστήριο άρθρο του στις 30 Δεκεμβρίου, ο σχολιαστής της Guardian, και εξέχων συγγραφέας Μάρτιν Κέτλ έγραφε: «Θα ήταν καλά να υπενθυμίσουμε τους αντιτιθέμενους στο πόλεμο, ότι αυτή τη στιγμή η κοινή γνώμη εγκρίνει την εισβολή με σχεδόν μια σχέση δύο προς ένα».

Προσφιλής πηγή σ' αυτό, είναι μια δημοσκόπηση της Guardian, που δημοσιεύτηκε στις 18 Νοεμβρίου, τη μέρα που ο Bush έφτανε στο Λονδίνο, η οποία σχολιαζόταν κάτω από την πρωτοσελιδη επικεφαλίδα που έλεγε: «Αρχίζουν οι διαμαρτυρίες αλλά η πλειοψηφία στηρίζει τον Bush, καθώς η υποστήριξη για το πόλεμο διογκούται». Συγκεκριμένα από 1002 άτομα που είχαν ερωτηθεί, μόλις οι 426 ανέφεραν ότι, καλωσόριζαν την επίσκεψη Bush, ενώ η πλειοψηφία εδήλωνε ότι εναντιωνόταν σ' αυτήν ή δεν ήξεραν. Όσο δε για την «υποστήριξη» στον πό-

λεμο, ακόμα και το παράλογο μικρό δείγμα των ερωτηθέντων, έδωσε μια πλειοψηφία που εναντιωνόταν στην εισβολή. Σε παγκόσμια κλίμακα όμως, η παραπληροφόρηση εκμεταλλεύτηκε το μήνυμα «η πλειοψηφία στηρίζει τον Bush». Έτσι ο William Shawcross μετέδιδε από το CNN, ότι «η πλειοψηφία των Βρετανών είναι ευχαριστημένοι που ήρθε ο Bush», ενώ ο παρομοίως πολεμοκάπηλος William Safire ανέφερε το ίδιο στους New York Times, κάτι που έκαμε και ο τύπος του Murdoch σχεδόν παντού. Ως εκ τούτου, η σφαγή στο Ιράκ, η καταστροφή των δημοκρατικών δικαιωμάτων και της ελευθερίας του ατόμου στη δύση καθώς και η προετοιμασία για την επόμενη εισβολή, «ομαλοποιούνται».

Εις τη «χυδαιότητα του Κακού», έγραφε ο Edward Sherman, «Για να κάνει κανείς φοβερά πράγματα με ένα οργανωμένο και συστηματικό τρόπο, στηρίζεται στην «ομαλοποίηση». Συνήθως υπάρχει κατανομή εργασίας ως προς το ποιος κάνει το αδιανόητο και ποιος το εξορθολογίζει, με την άμεση βαναυσότητα και τους φόνους να αναλαμβάνει ένα είδος ατόμων, ενώ την ίδια στιγμή άλλοι να εργάζονται στη βελτίωση της τεχνολογίας: Ένα καλύτερο θάλαμο αερίων, μια βόμβα ναπάμμ μεγαλύτερης διάρκειας και που επικολλάται ευκολότερα, θραύσματα βόμβας που εισέρχονται στη σάρκα με τρόπο που είναι δύσκολο να τα εντοπίσεις. Είναι δουλειά των ειδικών και των παραδοσιακών μίντια το πώς θα

ομαλοποιήσουν το αδιανόητο για το κοινό».

Το πώς γίνεται για την ώρα η «ομαλοποίηση», εκφράζεται περιεκτικά από τον Κέτλ: «Καθώς τελειώνει το 2003, είναι ασφαλώς η Αλ Κάϊτα παρά ο αντίκτυπος του Ιράκ, που ρίχνει τη σκιά της στο μέλλον της Βρετανίας». Αλλά πώς το ξέρει; Ασφαλώς από την πληθώρα των μυστικών πληροφοριών που κατακλύζουν το γραφείο του Πρωθυπουργού. Ονομάζει αυτό το πράγμα «ψυχρό ρεαλισμό», παραλείποντας να αναφέρει ότι οι μόνες αξιόπιστες πληροφορίες «που έφταναν στο γραφείο του Πρωθυπουργού» ήταν ο κοινός νους που υπαγορεύει ότι μια Αγγλοαμερικάνικη επίθεση εναντίον του Ιράκ, θα ηύξανε την απειλή από μέρους της Αλ - Κάϊτα.

Εκείνο που οι «ομαλοποιούντες» δεν θέλουν να ξέρετε, είναι τη φύση και τη κλίμακα του εγκλήματος του «συνασπισμού» στο Ιράκ - που ο Κέτλ ονομάζει «εσφαλμένη εκτίμηση» - καθώς και τη πραγματική πηγή, τής σε παγκόσμιο επίπεδο απειλής. Πέραν από τη δουλειά λίγων διακεκριμένων δημοσιογράφων, που είναι διατεθειμένοι να ξεπεράσουν τους επίσημους περίβολους στο Ιράκ, ο βαθμός της ανθρώπινης σφαγής και της υλικής καταστροφής ούτε που αναγνωρίζεται. Για παράδειγμα τα αποτελέσματα των

όπλων ουρανού που χρησιμοποιούνται από τις αμερικανικές και τις βρετανικές δυνάμεις αποσιωπούνται. Ιρακινοί και ξένοι γιατροί αναφέρουν ότι ασθένειες που προκαλεί η ραδιενέργεια είναι συνηθισμένες στο Ιράκ και τα στρατεύματα έχουν προειδοποιηθεί να μη πλησιάζουν μολυσμένες περιοχές.

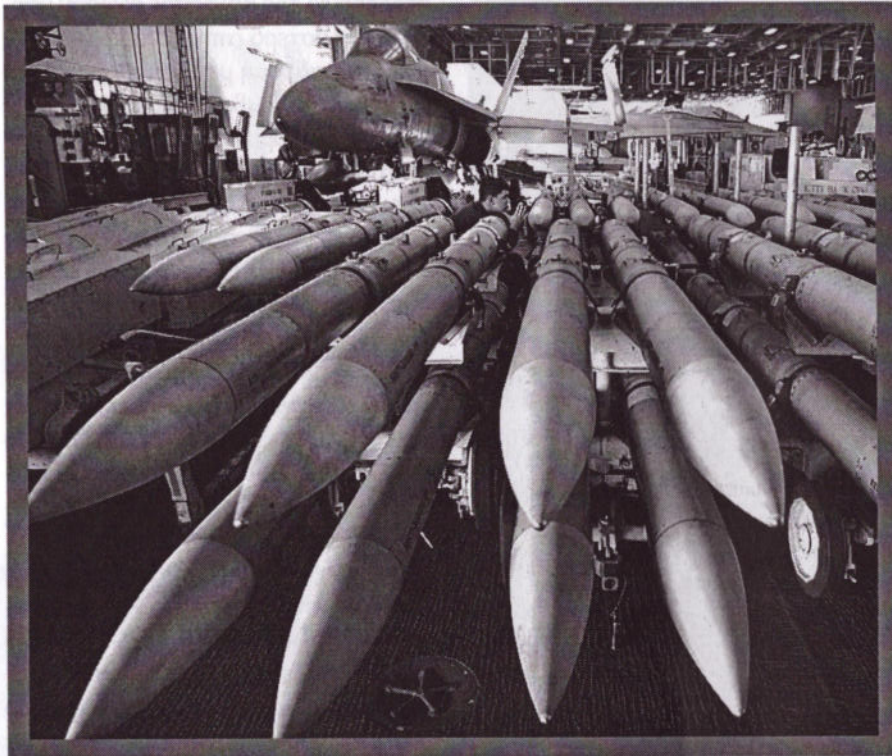
Οι λήψεις ενδειξεων από κατεστραμμένα ταγκς, στην από τους Βρετανούς ελεγχόμενη Βασσόρα είναι τόσο ψηλές, που η βρετανική ανιχνευτική ομάδα ήταν ντυμένη στα άσπρα, φορούσε στολές προστασίας από τη ραδιενέργεια, μάσκες χωρίς τίποτε να τα προειδοποιεί, τα μικρά παιδιά του Ιράκ παίζουν πάνω και γύρω από τα ταγκς.

Από τους 10,000 αμερικανούς που διακομίστηκαν από το Ιράκ άρρωστοι, αρκετοί παρουσιάζουν «μυστηριώδεις ασθένειες» που δεν διαφέρουν από κείνες από τις οποίες υπέφεραν οι βετεράνοι του πρώτου πολέμου του Κόλπου. Μέχρι τα μέσα του Απριλίου του περασμένου χρόνου, η αμερικανική αεροπορία είχε αναπτύξει περισσότερα από 19,000 κατευθυνόμενα όπλα καθώς και 311.000 γύρους βλημάτων ουρανού A10. Σύμφωνα με μελέτη που έγινε το Νιόβρη του 2003 από το Ιατρικό Κέντρο Ερευνών Ουρανού, άτομα που ζούσαν κοντά στο

αεροδρόμιο της Βαγδάτης έδωσαν μαρτυρία ότι ύστερα από μια πρωινή αεροπορική επίδρομή με θερμοβαρικές και εμπρηστικές βόμβες, ο αριθμός των νεκρών ήταν τρομακτικός. Έκτοτε, μια τεράστια περιοχή έχει «τοπιοτεχνηθεί» και περιφραχτεί από τους αμερικανούς. Ο Jo Wilding, βρετανός παρατηρητής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Βαγδάτη, έχει τεκμηριώσει ένα κατάλογο από αποβολές εμβρύων, απώλεια μαλλιών και σοβαρά προβλήματα στα μάτια, στο δέρμα και την αναπνοή, ανάμεσα σε ανθρώπους που ζουν κοντά στην περιοχή. Ωστόσο οι ΗΠΑ και η Βρετανία αρνούνται πεισματικά να επιτρέψουν στο Διεθνή Οργανισμό Ατομικής Ενέργειας να κάνει συστηματικές δοκιμές καταγραφής της μόλυνσης από ουράνιο στο Ιράκ. Το [βρετανικό] Υπουργείο Αμύνης, το οποίο παραδέχθηκε ότι βρετανικά ταγκς πυροβόλησαν απεμπλουτισμένο ουράνιο μέσα και γύρω από τη Βασσόρα, λέει ότι τα βρετανικά στρατεύματα «θα έχουν πρόσβαση σε βιολογική παρακολούθηση». Οι Ιρακινοί βέβαια δεν έχουν τέτοια πρόσβαση και δεν τυγχάνουν ιατρικής αρωγής από ειδικούς...

Σύμφωνα με τον μη κυβερνητικό οργανισμό Medact, ανάμεσα 21,700 και 55,000 Ιρακινοί πέθαναν μεταξύ της 20ης Μαρτίου και της 20ης Οκτωβρίου του περασμένου χρόνου. Ο αριθμός αυτός περιλαμβάνει και 9600 πολίτες. Οι θάνατοι και οι τραυματισμοί μικρών παιδιών από μη εκραγείσες βόμβες θραυσμάτων, υπολογίζονται στους 1000 το μήνα. Και πρόκειται για συντηρητικούς αριθμούς. Τις τραυματικές εμπειρίες μέσα στη κοινωνία, ούτε καν μπορεί κανείς να τις φανταστεί. Ούτε οι ΗΠΑ ούτε η Βρετανία μετρούν τα θύματά τους ανάμεσα στους Ιρακινούς, των οποίων η επική δυστυχία «δεν είναι σχετική», σύμφωνα με αξιωματούχο του αμερικανικού State Department - ακριβώς όπως η σφαγή περισσότερων από 200,000 Ιρακινών στη διάρκεια και αμέσως μετά το Πόλεμο του Κόλπου του 1991 - όπως υπολογίστηκαν από μελέτη του Medical Education Trust - «δεν ήταν σχετική, ούτε και αποτελούσε είδηση».

Οι «ομαλοποιούντες» αδημονούν ώστε να μη γίνεται αντιληπτή αυτή η φρίκη (το BBC περιορίζει τη χρήση των όρων «τρομοκρατία» και «ωμότητες» στην ιρακινή

αντίσταση) ούτε και ο ευρύτερος κίνδυνος που επικρέμαται επί της ανθρωπότητας, να επισκιάζεται από την απειλή της Αλ Κάϊτα. Ο William Schultz, εκτελεστικός διευθυντής του Amnesty International των ΗΠΑ, έψεξε το αντιπολεμικό κίνημα, γιατί δεν ενώνει τις δυνάμεις του με το «πόλεμο κατά της τρομοκρατίας» του Bush. Παρατηρεί σχετικά ότι «η αριστερά θα πρέπει να ταυτιστεί με τη καμπάνια του Bush, ακόμα και τους «προληπτικούς πολέμους», είτε να ρισκάρει – και πάλιν αυτή η λέξη – την «ασχετοσύνη». Αυτό θυμίζει άλλους φιλελεύθερους «ομαλοποιούντες», οι οποίοι, αντιμετωπίζοντας και τους δυο τρόπους, προσφέρουν προπαγανδιστική κάλυψη στη ληστρική δύναμη, ώστε να μπορέσει να επεκτείνει τη κυριαρχία της με «ανθρωπιστικές επεμβάσεις» - όπως το βομβαρδισμό και το θάνατο 3000 πολιτών στο Αφγανιστάν και την ανταλλαγή των Ταλιμπάν με πολέμαρχους στηριζόμενους από τις ΗΠΑ, δολοφόνους καθώς και βιαστές, γνωστούς ως «διοικητές». Η κριτική του Schultz παραγνωρίζει την αλήθεια που βγαίνει μέσα από τις μελέτες της ίδιας της Αμνηστίας. Αναφέρει σχετικά η Αμνηστία των ΗΠΑ, ότι η Κυβέρνηση Bush δίνει καταφύγιο σε χιλιάδες ξένους βασανιστές, συμπεριλαμβανόμενων και ατόμων που βαρύνονται με μαζικές δολοφονίες. Απλή αριθμητική σύγκριση ανάμεσα στην αμερικανική τρομοκρατία και εκείνη της Αλ – Κάϊτα, θα καταδείξει ότι η τελευταία είναι θανατηφόρος ψύλλος. Στα τελευταία 50 χρόνια οι ΗΠΑ έχουν στηριξει και εκπαιδεύσει κρατικούς τρομοκράτες στη Λατινική Αμερική, την Αφρική και την Ασία. Και τα θύματα τους ανέρχονται σε εκατομύρια. Και πάλιν αυτή η τεκμηρίωση βρίσκεται στους φακέλους της Αμνηστίας. Η διά της βίας ανάληψη της εξουσίας στην Ινδονησία από το δικτάτορα Σουχάρτο, ευθύνετο σύμφωνα με τη CIA για «μια από τις μαζικότερες δολοφονίες του 20ου αιώνα». Σ' αυτή τη περίπτωση οι ΗΠΑ προμήθευσαν όπλα, διοικητική μέριμνα (logistics), πληροφορίες και καταλόγους για τις δολοφονίες. Η Βρετανία προμήθευσε πολεμικά πλοία και μαύρη προπαγάνδα για να καλύψει τα ίχνη του αίματος. Οι μελετητές του σήμερα τοποθετούν τα θύματα του Σουχάρτο στα χρόνια 1965-66 στο ένα σχεδόν εκατομύριο. Μόνο το Ανατολικό Τιμόρ, ήταν μάρτυρας του θανάτου τού ενός τρίτου του πληθυσμού : 200,000 ανδρών, γυναικών και παιδιών. Σήμερα, ο βαρυνόμενος με τις μαζικές δολοφονίες ζει αποτραβηγμένος στη πο-

λυτελεια του στη Τζιακάρτα, με τα δισεκατομύρια του εξασφαλισμένα, σε ξένες τράπεζες. Εν αντιθέσει με τον Σαντάμ Χουσσέιν, συγκριτικά ερασιτέχνη, δεν θα υπάρξει θεατρική δίκη για τον Σουχάρτο, που υπάκουα παρέμεινε στα πλαίσια του αμερικανικού δικτύου του τρόμου. (Ένας από τους πιο κραυγαλέους υποστηρικτές και απολογητές του Σουχάρτο στο State Department στη διάρκεια της δεκαετίας του 1980, ήταν ο Paul Wolfowitz, ο σημερινός «εγκέφαλος» πίσω από την επιθετικότητα του Bush). Στις υπέροχες μέρες που προηγήθηκαν της 11ης του Σεπτεμβρίου του 2001, όταν οι ισχυροί σαν θέμα ρουτίνας επιτίθεντο και κατατρομοκρατούσαν τους αδυνάτους και όταν εκείνοι που πέθαιναν ήταν μαύροι ή μελαψοί, μη – άνθρωποι που ζούσαν σε χώρες μακρινές όπως το Ζαΐρ και τη Γουατεμάλα, δεν υπήρχε τρομοκρατία. Όμως, όταν κατά τρόπο θεαματικό οι αδύνατοι επετέθησαν των δυνατών στις 9/11, υπήρξε τρομοκρατία. Και δεν εννοώ μ' αυτό ότι η απειλή από την Αλ-Κάϊτα καθώς κι άλλες φανατικές ομάδες δεν είναι πραγματική. Εκείνο που δεν θέλουν να γνωρίζετε οι «ομαλοποιούντες», είναι ότι ο πιο διάχυτος κίνδυνος είναι εκείνος που προέρχεται από τις κυβερνήσεις «μας», των οποίων οι

Κοντά σε μια προστατευμένη με κιγκλίδωμα περιοχή, οι Ιρακινοί υφίστανται αποβολές εμβρύων, πτώση μαλλιών και σοβαρά προβλήματα στα μάτια, το δέρμα και την αναπνοή

υφιστάμενοι στη δημοσιογραφία και στους μορφωμένους παρουσιάζονται ως προσηνεείς: ικανοί για εσφαλμένη εκτίμηση και γκάφες, ποτέ όμως για έγκλημα περιωπής. Τροφοδοτούμενη από θρησκευτικό φανατισμό, ένα διεφθαρμένο αμερικανισμό και ένα ασυγκράτητο και άπληστο κορπορατισμό, η δράκα των μηχανορράφων του Bush επιζητεί αυτό που ο στρατιωτικός ιστορικός Ανατόλ Λίβεν ονομάζει «η κλασική μοντέρνα στρατηγική μιας ριψοκίνδυνης δεξιάς ολιγαρχίας, που εκτρέπει τη δυσαρέσκεια των μαζών σε εθνικισμό», τον οποίο προκαλεί ο φόβος των φονικών απειλών. Η Αμερική του Bush, προειδοποιά, «έχει γίνει απειλή για την ίδια αλλά και την ανθρωπότητα». Η αλήθεια που δεν λέγεται, είναι ότι και ο Μπλαιρ αποτελεί απειλή. «Ποτέ στο παρελθόν» είπε ο Μπλαιρ στη προσφώνησή του στο αμερικανικό Κογκρέσο τον περασμένο χρόνο, «όταν η δύναμη της Αμερικής ήταν τόσο αναγκαία ή τόσο παρεξηγημένη, δεν διδάσκει η μελέτη της ιστορίας τόσο λίγο σήμερα! Η βλακώδης από μέρους του απόρριψη της ιστορίας ήταν ο τρόπος που επέλεξε για να μας αποπροσανατολίσει από τη μελέτη του ιμπεριαλισμού. Μας θέλει να ξεχάσουμε και να μη

καταφέρουμε να αναγνωρίσουμε ιστορικά «το κράτος εθνικής ασφάλειας» που ο ίδιος και ο Bush κτίζουν ως «αναγκαία» υπαλλακτική λύση στη δημοκρατία. Ο πατέρας του φασισμού Μπενίτο Μουσολίνι, το καταλάμβαινε όμως ... «Ο μοντέρνος φασισμός», ευσήθιζε να λέει, «θα έπρεπε κανονικά να ονομάζεται κορπορατισμός, αφού δεν είναι τίποτε άλλο από τη συγχώνευση της δύναμης του κράτους, των στρατιωτικών και των μεγάλων επιχειρήσεων». Ο Bush, ο Μπλαιρ και οι «ομαλοποιούντες» μιλούν τώρα για το άνογμα των μαζικών τάφων στο Ιράκ σχεδόν με ένα αίσημα ηδονής. Εκείνο που δεν θέλουν να γνωρίζετε είναι ότι οι μεγαλύτεροι μαζικοί τάφοι είναι το αποτέλεσμα της λαϊκής εξέγερσης μετά τον Πόλεμο του Κόλπου το 1991, σε άμεση ανταπόκριση στην έκκληση του George Bush του πρεσβύτερου, «να πάρετε τις τύχες σας στα δικά σας χέρια και να εξαναγκάσετε τον Σαντάμ να παραιτηθεί». Ήταν τέτοια αρχικά η επιτυχία των ανταρτών, έτσι που σε λίγες μέρες η εξουσία του Σαντάμ στο νότο είχε καταρρεύσει. Ένα καινούργιο ξεκίνημα για το λαό του Ιράκ ανέτελλε. Τότε επενέβη έγκαιρα η Washington, ο παλιός παράνομος εραστής του τυράννου, που του είχε παραχωρήσει συμβατικά όπλα αξίας πέντε δισεκατομμυρίων δολλαρίων, χημικά και βιολογικά όπλα καθώς και βιομηχανική τεχνολογία. Ξαφνικά βρέθηκαν οι αντάρτες αντιμέτωποι με τις Ηνωμένες Πολιτείες που βοηθούσαν το Σαντάμ εναντίον τους. Μάλιστα οι δυνάμεις των ΗΠΑ τους εμπόδισαν να φτάσουν στις ιρακινές αποθήκες πολεμικού υλικού. Αρνήθηκαν να τους προσφέρουν καταφύγιο και έδωσαν στη φρουρά του Σαντάμ ασφαλή πρόσβαση μέσα από τις αμερικανικές γραμμές για να επιτεθούν στους αντάρτες. Αμερικανικά ελικόπτερα υπερίπταντο της περιοχής, παρατηρώντας τις κινήσεις των ανταρτών και φωτογραφίζοντας, την ίδια στιγμή που οι δυνάμεις του Σαντάμ συνέτριβαν την εξέγερση. Το ίδιο συνέβη και στη κουρδική εξέγερση στο βορρά «Οι Αμερικανοί έκαμαν τα πάντα για το Σαντάμ» λέει ο συγγραφέας Said Aburish, που ασχολήθηκε με τη Μέση Ανατολή, «εκτός

εξ υπαρχής

Πολυαγαπημένοι μου
συνδρομητές και συνδρομήτριες,
νιώθω τη θέρμη των χεριών σας
στο σώμα μου και αντικαθρεφτίζω
το ενδιαφέρον της ματιάς σας
στο πρόσωπό μου.

Θα ήταν άραγε πολύ να σας ζητήσω
να μου βρείτε ακόμα ένα
συνδρομητή/συνδρομήτρια ο καθένας σας
ή η κάθε μια σας; Τώρα που περάσαμε
τις δυσκολίες των βουνών, συνοδέψτε με
για λίγο στις δυσκολίες των πεδιάδων.

